Yarım Ay

No: 102

15 Mayıs 1939

15 krş.

Bu Sayıda {AKŞAM KIZ SANAT MEKTEBİ} Röportajını Okuyunuz!

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi: İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı: Türkiye için { 6 Aylığı: 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. Ecnebî için { Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon: **23607** *Telgraf adresi:* **Resimliay** *Posta Kutusu:* **629**

Rica: 1) İdare işlerine ait muhaberelerin: **Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü**

Yazı „ „ „ : „ „ „ Yazı „

Bilmece „ „ „ : „ „ „ Bilmece Memurluğu

adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Halka, sıhhati ile alâkadar olmasın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden:

Dahilîye Mutehassısı *Dr. Hafız Cemal* LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbul-da Divanyolunda 104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9 ½ - 12)ye kadar hakikî fıkaraya bakar. Kışlık Telefon: 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

A N A

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunur en mükemmel ve en faydalı bir aile mecmuasıdır. 14 üncü sayısı çıktı. Behemhal alınız ve okuyunuz!

Öğretmenler İçin

DERS NOTLARI

ve

Talebeyi Görme Araştırma

DEFTERİ

30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80

Talebelik

Olarak, yeni ders taksimatına ve müfredat programlarına uygun olarak tertip edilmiştir.

Resimli Ay Matbaasından arayınız!..

ÇOCUK

140 ıncı Sayısı Çıktı:

İlk ve Orta okul öğrencileri için, Ankarada Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından çıkarılan haftalık mecmuadır. Öğretmenler tarafından takdir olunan; çocuklar tarafından pek çok sevilen bu faydalı dergiyi yavrularınıza alınız!...

(Çocuk) ta'til aylarında da intişar edecektir Şimdiden (Tatil Abonesi) ne kaydolunuz. Tatil abonesi 18 sayı için yalnız 72 kuruştur.

Kolaylık-Şıklık

Her şeyden evvel kolaylığı arayan spor meraklısı Bayanlar, onlar için yapılmış olan bu sentür-külotları giyerek şıklığı da temin etmiş olurlar. Hututu inceltir. Vücudun tenasübünü düzeltir ve en şedid hareketlerde bile kat'iyyen kaymaz

Fiyatı 7 1/2 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız:

A J. Roussel Paris

İSTANBUL, Beyoğlu

Tünel meydanı 12 No. lu.

Mağazamızı ziyaret ediniz veya 20 No.lu tarifemizi isteyiniz.

Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

2 inci Tab'ı

YENİ ÇIKTI

RIZA TEVFİK

HAYATI

ve

ESERLERİ

Adlı eseri Resimli Ay Matbaasından arayınız 60 Kuruştur.

15 Günden 15 Güne:

SANATA DAİR

Yazan: NURULLAH ATAÇ

Bir san'at eserini, sadece yeni olduğu için beğendiğimizi itiraf etmek hayli müşküldür. Eski eserlerde bulunan unsurları tekrar etmenin bir kıymeti olmıyacağını kabul edenler bile, yeninin de güzel olmasını aradıklarını iddia ederler.

Fakat eski eserlerde beğenilmiş unsurların tekrarından, taklidinden ibaret olmıyan, yenide de bazen bulunup bazen bulunmıyan, yani mütemadiyen yaratılması lâzımgelen bu « güzellik » nedir ? Onu tayine imkân yoktur. Mütemadiyen yaratılması lâzımgelen, mazide bir benzeri bulunmıyan şey nasıl tayin edilir? Ancak bazen vasıflarını söyliyebiliriz : «Dünün eserlerinde güzel dediğimiz şey, bizde bedii heyecanı uyandıran ve asırlardan asırlara intikal edebilen şeydir; o halde bugünün ve yarının eserleri arasında da ancak bedii heyecanı uyandırabilecek ve sadece bir zaman yaşamayıp *kalacak* olan eserlerdir.»

Güzellik «kalmamak» ta ise neyin kalıp neyin kalamıyacağını kat'iyetle kestiremeyiz. Bu husustaki tahminler, zar atmak kabilindendir. Bedii heyecana gelince, bizde onu yeninin uyandırdığını söylemek niçin kabil olmasın? Herkeste demiyorum, bazı kimselerde.. Bunun için çekinmeden itiraf edebilirim: «San'at eserlerinin bir kısmını, güzel olup olmadıklarını düşünmeden, sadece yeni oldukları için beğenir, sadece onun için müdafaa ederim.» Başka bir tabirle: «Her yeninin güzel olmasına imkân görürüm ve zarımı atarım.» Boş çıkarsa umurumda değil.

2

Şahsiyet sahibi olan, kendilerinde birşey bulunduğunu hisseden kimseler onu söylemeğe, ötekiler de «güzellik yaratmağa» çalışırlar. Bittabi güzelliği de yine birinciler yaratır, ötekiler büyük bir iş gördüklerini vehmederler.

3

Genç adamların büyük eserler yaratamıyacakları doğru değildir. Büyük eserler meydana getirmek müstesna mahlûklara nasib olan birşeydir, bunların arasında gençleri de bulunabilir : Mozart gibi, Rimbaud gibi.

Fakat münekkidin başlıca vazifesi zamanının güzel eserlerini bulup meydana çıkarmaksa, bir gencin iyi bir münekkit olabileceğine pek ihtimal veremiyorum. Çünkü gençler hemen daima bir akideye, bir estetiğe bağlıdırlar, bütün eserleri onun arasından görüp ona göre hükmederler. İyi münekkit böyle bir akideye, estetiğe bağlanmamış olan adam değildir ama muhtelif akideleri, estetikleri « yaşayıp » onları aşmış, onları içinde mezcettiği için artık hiçbirinin hududuna kapanmıyan adamdır. Gençliğinde bir nevi taassup duymamış kimseden iyi münekkit çıkmaz; fakat iyi münekkit artık taassubu kalmamış, herhangi bir tarzda yazılmış eserlerde güzelliği seçebilecek adamdır.

Başka türlü söyliyelim : bütün akidelerin, bütün estetiklerin boş olduğuna daha genç yaşında kanaat getirmiş insandan iyi münekkit yetişmez; çünkü bu hakikati kendiliğinden keşfetmemiştir, başkasından öğrenmiştir. İyi münekkit, onları âdeta birer birer tecrübe etmiş, her birine heyecanla sarılmış, sonra onları birer birer atmış olan insandır. Ona keşfetmek kuvvetini veren, bütün o akidelerdeki, estetiklerdeki «fazilet» lerin biribirile birleşmesidir. Bunun içindir ki genç bir adamın tahlil edici, anlatıcı, tasnif edici iyi bir münekkit olabileceğine inanırım ama keşfedici bir münekkit olabileceğine pek inanmam.

4

Dünyada söylenilmedik hiçbir şey kalmadığını iddia ederler; hem de ne kadar zamandanberi... Hiçbir san'atkâr bunu kabul etmemiştir; o, kendi söylediklerinin hiç kimse tarafından söylenilmemiş, düşünülmemiş olduğuna kanidir. Hakkı da vardır: çünkü hiç kimse, hiçbir şeyi onun gibi söylememiştir. Ancak bir takım fikirler söylenilmiştir; fakat onların yanyana gelmesinden doğan ince farklar söylenilmemiştir. Dünya kuruldu kurulalı insanoğlunun keşfettiği hakikatleri ayrı ayrı yanyana getirerek daha namütenahi yeni şeyleri söylemek kabildir.

Hani çocukların mimar takımları vardır: küçük küçük, muhtelif biçimde kesilmiş tahta parçalarını bir araya toplıyarak binbir bina kurarlar.. Fikirler, hisler de san'atkârların "mimar takımları" dır.

Biraz da Mızah:

Pol Onbaşı — Canım! Ortalık böyle barut koktuğu bir sırada, kim bilir sen ne saçmalar ile uğraşıyorsun!..

Piyer çavuş — Barut kokusu Trablusgarptan bizim Tunus sınırına o kadar hafif geliyor ki.. 20 inci asır Sezarının resmini yapmağa bol bol vaktimiz var...

Sayın bay ve bayanlar! Size genç liselilerimizden yeni boks şampiyonu bay Tuncer'i takdim ederim. Huzurunuzda sporcu yeminini edecektir:

« Beynelmilel spor kaidelerine riayt etmek, bilhassa karşılaşmalarda kavga çıkarmamak, dayak atıp yememek üzere şu tunç yumruğum üzerine and içerim!.. »

ZAMAN

Yazan : KEMAL DERVİŞ

Topum yok, bombam yok, testerem, keserim yok, baltam, bıçağım, satırım yok. Hiçbir şeyim yok! fakat yangından daha mühlikim, zelzeleden daha yıkıcı, kasırgadan daha vahşî, hastalıktan daha kahpe, ölümden daha insafsızım. Çünkü ölüm yalnız mahveder, ben ise hem öldürür, hem maskara ederim!

Keskin dişlerimi kimse görmez; zehirli nefesimi kimse duymaz; sinsi adımlarımı kimse işitmez! Fakat kırarım, deviririm, batırırım, yerim, kemiririm! Herşeyden daha kahhar, herkesten daha kuvvetliyim, hâkim, müstebit, aç gözlü, insafsız, biamanım! Tabiattan daha kuvvetliyim, çünkü onun her yaptığını bozar, yıkarım! Allahtan daha kudretliyim, çünkü o mefhum bile benim keyfime tâbi olarak devirden devire değişir, şekilden şekle girer.

Hakikat oyuncağım, kanaatler elimde birer kukla, kıymet en kıymetsiz baziçemdir; onları istersem toza dumana boğarım; istersem renkten renge sokarım, kalıptan kalıba dökerim. Dün sevdiğin bugün hakir, bugün tanıdığın yarın maskara olur.. dün perestiş ettiğini bir müddet sonra hatırlamazsın bile!

Kudretimin derecesini anlamak istersen kabristanlara bak! Toprağın altından çıkardığım, eski medeniyetlerin ankazına bak! Kulakları, burunları dökülmüş, kolları kırılmış heykellere: yere yatırdığım şanlı surlara, muazzam kulelere, hisarlara, istihkâmlara; çökmüş köprülere, batmış yollara, eski kitapların hasta benizlerine, lime lime ciltlerine, yosun tutmuş türbelere; çeşmelere, karşılarında hayret ve haşyetle durup kaldığım müstehaselere bak! Bunların herbiri kudretimin timsali, dehamın nümuneleri, hudutsuz imkânlarımın birer burhanı, tozlu topraklı, senin eseflerinle, senin gözyaşlarınla dolu şaheserlerimdir!

Halika, mahlûka karşı her gün, her dakika çaldığım galebeler gökteki yıldızlardan daha çoktur; harabeler muhteşem saraylarım, toprağın âmakı payıtahtım, antikalar tahaccür etmiş tebessümlerim, seneler uşaklarım, asırlar aletlerim, devirler emirber neferlerimdir.

En büyük mabutler irademle efsaneye, mânasız birer rüyaya döner! Peygamberler ufalır, ufalır, nihayet unutulurlar! azametli hükümdarların yalnız vücutları değil, hatırası bile silinir, nisyane gömülür! Şöhret, rağbet, moda, zevk nefsimin karşısında çöp gibi uçar, yalnız unudulmağa değil, tezyife, hakarete, bühtana uğrar, çavra olur, çamur olur; kahkabaların sarsarı karşısında rezil olur, gider.

Ressam isen gözünün nurunu alı Musikide san'atkâr isen elini, kolu tutarım; şair isen beynini örümcekle sardırırım; tenor isen sesini çatlatır konpozitör isen kulağını tıkarım. Pi no tuşları gibi muntazam dişlerini larım, sarartırım, kör balta gibi k mezler! Dıliber ağzını pülverizatöre d dürütüm! Düzgün, sevimli elin şiş damarlarla morarır, buruşur! Ge derin mahallebiye döner. Elinde, zünde oyuklar yapar, simanı değiş ririm; çenenin altı boş kese gibi sark Ceylân yürüyüşün ördek harmanı döner. Nazlı boyun ağırlaşmış başı eğilmiş kamışa; parlak ve sık saçları iftihar eden kafan dünbeleğe döne kitaplar hıfzetmiş olan beynini sula rım, evinin adresini unutursun!

Zehirli tırnaklarımın, ölüm taşıya nefesimin uğradıkları yerde evlât a sına düşman olur; dost dosta fena eder; kardeş kardeşten uzaklaşır. Aş muhabbeti, alâkayı, harareti söndür öldürüm! Nefesim, lüzumuna göre, b dan soğuk, cehennem ateşinden sıcak Her büyükten daha büyük; her fatih daha muzaffer; her kaviden daha fe manfermayım. Bana ZAMAN der ZAMAN!

Şiir:

HAYAT ve KIYMET

KEMAL DERVİŞ

Herkes sever hayatı, fakat anlayıştadır
Sevdamızın şümulü ve mânalı varlığı,
İnsan olur ki, yükselemez, çünkü darlığı
Almış temel diye; noksanı anlayıştadır.

Milyonla şey verir, elbet, hayata bir mâna:
Lâkin biziz veren eşyaya ayrı bir kıymet..
Bence hakir olan sana emsalsiz ni'met
Sence hava bu atiye, değer bana dünya.

Kıymetlidir o şey ki taşır sence bir değer,
Mi'yarı kendimizde! alan biz, satan da biz!.
Pek çoklarınca zengin olan bahtiyar, temiz.
Yüksek doğansa öyle demez, o arar hüner.

Bir diğeri tabiata meftundur, şükreder
Bir çağlıyan görürse, ya koklarsa bir çiçek;
Şayet uçarsa bahçede rengin bir kelebek
Hiç kalmaz onda kaygu, üzüntü veya keder.

Gafil olur saadet arar şanda, servette,
Allaha şükredemez yoksa muşla tayyare.
Bir kâselis alayında gülünç o biçare..
Çöpten hafif olan aklı parayla şöhrette.

Âşık için koca dünya ne var, ne yok, derdi
Mahbubesi... Yanında söner en güzel kadın:
Bir hârika tebessümü en köhne fettanın!..
Âşık gözünde bülbül olur işveli hindi...

İnsan olur, geniş anlar hayatı, dünyayı:
Vicdan, hayır, beşeriyettir onca mefkûre.
Fasit zekâya lânet okur günde bin kere.
Ancak dürüst yaşayışta bulur, o, Mevlâyı.

Âlim olur, nazarında yegâne kıymet fen.
İnsanlık onca fazilette, duyguda mevcut.
Hariçte tat aramak pek feci, ve pek bisut;
Kalbin huzurudur ki yapar ömrü bir gülşen.

Kıymet yalandır, aldatır insanı müstakil;
Yoktur kitabı, kaidesi, belli cevheri...
Kendi karihamızdır onun canlı mihveri:
Herkes verir ona bir başka renk, başka şekil!

İstanbul, 28.11.38

ÇOCUK HAFTASININ MANASI

YAZAN:
KADRİ OĞUZ

En büyük bayramlarımız arasında olan 23 Nisan, çocuk haftasının başlangıcı olmakla beraber ayni zamanda Büyük Millet Meclisinin açıldığı ve milli hâkimiyetimizin kurulduğu güne de rastlaması itibariyle en mes'ut günlerimizden biridir.

İçtimaî hayatımızın birçok sahalarında vücude getirdiğimiz inkılâplar arasında çocuğu yüce bir varlık olarak kabul etmek ve ihdas edilen « Çocuk Haftası » ile minimini varlıklara lâyık oldukları değeri vermek, inkılâp tarihimize içtimaî atılışlarımızın belki en ehemmiyetlisi olarak geçecektir.

Bizde çocuk daha onbeş onaltı yıl evveline kadar hiçbir mana ve kıymet ifade etmiyen varlıklar arasında idi. Garpta bundan aşağı yukarı bir asır evvel bir devlet ve millet işi haline konulan çocuk işinin bizde ortaya atılması cumhuriyet devrile başlar. Çocuk işini diğer inkılâplarımız arasında ciddi bir mesele halinde ortaya koyan cumhuriyet hükûmeti, kurduğu Çocuk Esirgeme Kurumu, doğum evleri, dispanserler, çocuk bakım yuvaları.. gibi doğrudan doğrudan doğruya çocuklarımızın bakılmalarına, korunmalarına, terbiyelerine ve en iyi bir surette yetiştirilmelerine ayrılan muhtelif yurtlarla bugünü olduğu kadar yarını da düşünmek mecburiyetinde olduğumuzu göstermiş ve bu büyük işi bütün milletin el ve kafa birliğiyle tutup yürütmesi icabettiğine de işaret etmiştir.

Yarını ve büyük inkılâbımızı tam manasile güven altına almak için en mühim devlet ve millet işleri arasına konulan çocuk işini benimsemek lâzımdır. Bilhassa yaptığımız inkılâpların iyice yerleşip kökleşmesi hiçbir sarsıntıya uğramadan yürümesi bakımından buna mecburuz. Çünkü hayat şaşmadan ve durmadan o muntazam seyrini yaparken birbiri ardınca nesiller nesilleri takibediyor ve binaenaleyh yürüyen inkılâp ta nesilden nesile büyük vazifeler yükliyor demektir.

"Çocuk Haftası„ ile minini varlıklara lâyık oldukları değeri vermek, inkılâp tarihimize içtimaî atılışlarımızın belki en ehemmiyetlisi olarak geçecektir.

Bu böyle olunca, bütün eskilikleri yıkan ve kafalarla hâkim olan dünün kötü, geri düşüncelerini söküp atarak garbe doğru, realiteye doğru prensiplerini güden bir milletin başladığı bu büyük işleri tamamlaması ve kökleştirmesi için yarını da gözönünde bulundurması zaruridir.

Çocuk işi deyip geçmiyelim. Çünkü mesele göründüğü kadar basit ve bir taraflı değildir. Çocuk deyince hatırımıza yalnız mekteplerdeki çocuklar gelmemelidir. Mektepler ve yukarıda işaret ettiğimiz yurtlar dışında kalan yüz binlerce Türk çocuğu vardır ki, bunlar da aynı dikkat, ayni alâka, ayni sevgi ve şefkata muhtaçtırlar. Ve bu, başlıbaşına bir cemiyet işi olmakla beraber fert işidir de..

Bunun içindir ki milletimizin her ferdi bu noktayı şuurlu bir surette kavradığı ve çocuk işine yalnız çocuk haftasında değil, yılın 365 gününde ayni ehemmiyetle sarıldığı gündür ki, yarınımıza biraz daha emniyetle bakabileceğiz demektir..

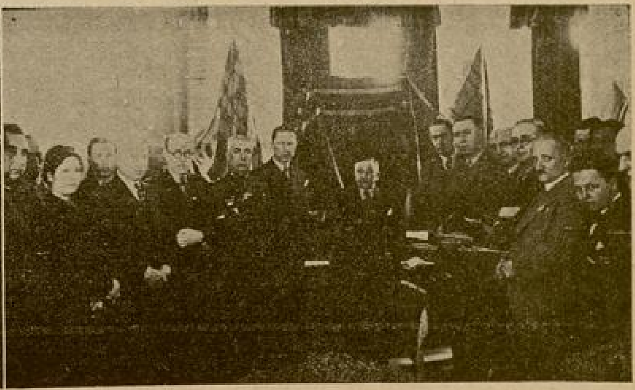

23 Nisan - Çocuk Haftasında Balıkesirde yapılan törenden iki enstantane

ÇIRPINAN SULAR

ROMAN: 12

MÜKERREM KÂMİL SU

Başım dönüyordu. Bir duş yapmak istedim. Kocam, elinde kızıl renkli minimini bir kadehle geldi. Yüzüne baktım. Nekadar şefkatli ve samimî görünüyordu. Bakışlarında muğlâk ruhumu titreten bir sıcaklık vardı. Üç aydır resmen bana sahip olduğu halde onun değildim. Aramızda anlaşılmıyan bir geçit gün geçtikçe sarplaşıyordu. Gözlerimin içine bakıyordu. Elleri yavaşça titriyor, bakışları bulanmağa başlıyordu. Şimdiye kadar kendisine yaptığım haksızlıkları o anda anladım. Münasebetsizliklerimden utandım. Bundan sonra daha makul bir insan olmağa çalışacak, hiç olmazsa onun maddî haklarına hürmet edecektim.

Kristal kadehi dudaklarıma yaklaştırdı. Garip bir sesle: «Bunu içersen açılırsın yavrum, dedi. Karışık içki seni sarstı herhalde! Alışık değilsin ki...»

Bu minimini kadehin, kurulmuş bir tuzağa düşürülmem için dudaklarıma uzatıldığını nerden bilecektim. Hem içimde ona karşı öyle temiz hisler kıpırdamağa başlamıştı ki, ne olursa olsun evimize döndükten sonra gayet uysal, iyi kalpli, vazifesini müdrik bir eş olacaktım.

— Ne iyisiniz diye kadehi elime aldım. Beni nekadar çok düşünüyorsunuz. Tıpkı, tıpkı şey... Cümlemin sonunu getiremedim. O mânalı bir şekilde gülümsüyordu. İçkiyi bir yudumda içtim. Boğazım ve göğsümün içi sanki bir avuç eritilmiş maden dökülmüş gibi yandı. Bir an, kadehin içinde zehir bulunması ihtimali kafamda çaktı. Yoksa beni öldürmek, çılgınlıklarımın öcünü mü almak istiyordu?

Konuşmak, daha birşeyler söylemek istedim. Fakat dilim ağzımın içinde dönmedi. Boğazım kurudu. Gözlerimin önünde yıldızlar, ateşböcekleri uçuşmağa başladı. Başımın arkaya doğru düştüğünü farkediyor, fakat kıpırdayamıyordum.

Ertesi gün öğleye doğru uyandığım zaman farkında olmadan onun karısı olduğumu anladım. Meşru bir şekilde bana bağlı olan, hayatım üzerinde hertürlü haklara sahip bulunan bir adamın bu tarzda hareketi asabımı şiddetle sarstı. Hele sabaha karşı onun için duyduğum şeyler, içime çöken pişmanlık, verdiğim temiz karar aklıma geldikçe büsbün çileden çıkıyordum. Sesimi çıkarmadan eve döndüm. Akşama doğru kocaman kıpkızıl bir karanfil buketi geldi. Bu renk bana, onun cinayet diye isimlendirdiğim müthiş hareketini tekrar hatırlattı. Demek arzum hilâfına bana malik olmuştu. Bana meydan okumuş, kuvvetini, üzerimdeki hakkını bu suretle isbat etmek istemişti. Belki üç ay ona çok haksızlık etmiş, sabrını tüketmiştim. Ama seviyorsa, beni gerçekten yüksek ve temiz duygularla hayatına karıştırmışsa bir müddet daha bekliyemez miydi? Âsi bir başın, hırçın bir yüreğin, nihayet lüzumundan fazla hisli ve hayalperver bir kızın - manâsız da olsa - buhranlarının, bir gün geçeceğini ümit edemez miydi?

Telefonu açtım. Aramızda herşeyin sona erdiğini, kendisiyle kat'iyen alâkam kalmadığını söyledim. Mevkii içtimaîsi yüksek olan, birçokları tarafından beğenilen bir adamın üç ay içinde böyle bir iskandalle karşılaşması çirkindi. Daha bir gece evvel baloda sabahlara kadar gülen, içen, fevkalâde mesut görünen bir karı kocanın bir gün sonra ayrılık haberi muhiti hayretlere düşürdü. Fakat kimse işin içyüzünü bilmiyordu. Ben başkasına kalben bağlı olduğum halde onunla evlenmekle, şüphesiz alçaklık etmiştim. O, resmen karısı olduğum halde gayri meşru bir maceraya atılır gibi bana sahip olmakla alçaklığa mukabele etmiş oluyordu. Artık ödeşmiştik. Ömrümün bu feci safhası bu şekilde kapandı. Herkes ağzını açtı. İleri geri çok şey söylendi. Bir gün babamın çok sevdiği Balıkesire giderek orada yerleştik. Derdlerimi, ıstıraplarımı dindirmek için memleketin tabiî güzelliklerine kendimi verdim. Âfet, mazbut düşünceleri, muvazeneli duygulariyle hayatıma karıştı. Beni çekti, çevirdi. Anasına inanan bir çocuk, doktoruna umut bağlayan bir hasta gibi ona sarılmıştım. Ona bütün ruhumla inanıyor, günden güne tesiri altında iyileşir gibi oluyordum.

Lâkin dünyada tam huzuru bulmanın imkânı var mı? O zamanlar Balıkesir şimdiki gibi inkılâp mefhumunu tam mânasile kavramış değildi. Gezmem kabahat oldu, gülmem ve giyinmem fazla görüldü. Yıllarca muhitin dedikodu mevzuu ben oldum. Muhayyel âşıklarım, muhayyel maceralarım ağızdan ağıza değişerek, genişleyerek koca memleketi alâkalandırdı. Haberim olmadan evlendirildim, haberim olmadan sevildim, sevdim. Reddettim veya müsamaha gösterdim. Bu arada yalnız Âfetin kuvvetli dostluğu, babamın bitip tükenmiyen sevgisi dayanığım oldu. Beni seven, beni bütün eksikliklerim ve hırçınlıklarımla kabul eden bu iki kalb ömrümün yaşama zenbereği idi.

Âfet birgün geldi ki, sakat bir hissin tesirile boşyere gençliğime kıydığıma beni inandırdı, tekrar büyük bir istekle hayata başlamağa, ne olursa olsun mesut olmağa karar verdiğim sıralarda size rastladım. Önce sevginize inanmadım. Fakat sonra beni kendinize alıştırdınız. Öyle ki, babamı kaybettiğim o müthiş günde Âfetin yanında sizi de görmek istedim. O zaman anladım ki, size inanıyorum. Leke düşmemiş kalbinize güvenim var. Sizde gençliğinize, tecrübesizliğinize rağmen birşey vardı ki, beni çekiyor, size bağlıyordu. Sizden dünyada hiç kimseye kötülük gelmiyeceğini anlamıştım ve belki sizi seviyordum, seviyordum. Fakat kendime güvenemiyordum. Bir ikinci defa daha yanılmaktan ürkmekte haklı idim. Bunun için kaçtım.

Bakınız size ne kadar uzun yazdım. Çocukluğumdaki huysuzluklarımı öğrendiğiniz zaman bana bir deli gözü ile bakmanız bile gücenecek değilim. Gerçekten kendi kendimi tahlil etmeğe kalktığım zamanlar ben de şuurumdan şüphe ederdim. Bu eski çılgınlıkların hiçbiri şimdi içimde olmamakla beraber yine tam manasile

ruhumu zapt ve rapta aldım, diyemem. Niçin açık konuşmamalı? bende sizi mesut edecek ne var? yahut ne kalmıştır?

Bir yıla yaklaşan zaman içinde hep hislerimi yokladım. Bana hergün yazdınız; bir gün sizi çağırmaklığım ümidine kapılarak yaşamakta olduğunuzu söylediniz. Çağırmaktansa hüviyetimi açıklamağı münasip buldum. İşte Sermet bey, ben böyle bir kadınım.

Zaman zaman ruhunda ihtilâller kopan, ele geçirdiği şeylerden çabuk soğuyan, gayri tabiî heveslere, muhal arzulara hayatında çek yer veren bir kadına güvenebilirseniz bana geliniz... „

Nahide gece yarısına doğru kalemi elinden bıraktı. Artık ne olursa olsun bu garip münasebete bir nihayet vermek lâzımdı. Onu bekletmemek, daha fazla üzmemek icabediyordu. Madem ki seviliyordu ve çekinmeden sevdiğini de itiraf edebiliyordu; işi uzatmanın mânası yuktu. O da hayatta kendisi gibi kimsesizdi. Belki anlaşacaklar, Âfetin tahmini hilâfına pekâlâ mesut olacaklardı. Şekil itibariyle ne kadar uygun görünen evlenmeler vardı ki, üstünden daha bir yıl geçmeden bozuluyor; ya kadın veya erkek, yahut her ikisi birden yanıldıklarını anlıyarak mahkemeye koşuyorlardı. Artık lüzumsuz isteklerin arkası kesilmeli, babasının, Âfetin ve bütün makul insanların söyledikleri, yazdıkları gibi hayattan yalnız verebileceği şeyi istemeliydi. Rahat etmek için biraz uysal olmak, uzun uzun hissî tahlillere girişmemek, marazî hayallere yer vermemek lâzımdı. Evlenirlerse mutlak ki gürültülü hayattan alâkalarını kesmiş olacaklardı. Çünkü genç adamın inzivadan hoşlandığını, işiyle evi arasında yaşamakla mesut olacağını biliyordu.

Büyük bir yükten kurtulmuş gibi yatak odasına çıktı. Babasiyle annesinin resimlerine candan gülümsedi. Sanki onlar da kızlarının büyük kararı karşısında sevinmiş görünüyorlardı. Artık bu evlenmenin muhit üzerinde yapacağı tesiri, yeniden açılacak ağızları, mütalealarını nazarı itibare almıyacaktı. Kim ne derse desin, o, yalnız saadetini düşünecekti. Yatağına girdiği zaman - mektubunu alınca - genç adam neler düşüneceğini tahlil etmek istedi. Vaz geçti. Komedinin üstünden Âfetin resmini aldı. Onun, dünyada bir eşine daha rastlamadığı harikulâde güzel gözlerine uzun uzun baktı. Birgün gözleri için ona söylediği sözleri hatırladı. "Senin gözlerinde yeryüzü rengi yok Âfet, demişti. Ne göklerin, ne yosunların, ne de nefti ormanların renklerini birbirine karıştırmasiyle meydana gelen renk bu... hayır, hayır Âfet. Bu harikulâde rengin eşini bulmak için denizlerin dibine inmeli.„ Sonra gülerek, şakalaşarak deniz nebatlarından, renkli balıklardan falan konuşmuşlardı. Kararını verdiği halde yine istediği kadar sakin değildi. Yüreğinde bir düğüm vardı. Âfet kat'iyen mesut olamazsınız demişti. Onun görgülerine o kadar itimadı vardı ki, titremekten kendini alamadı. Sonra onun kırılacağını da düşünüyordu. Fakat o, o kadar iyi kalpliydi ki, mesut olduğunu görünce sesini çıkarmıyacaktı. Çünkü şu kocaman dünya içinde yalnız, ama yalnız, Âfet tarafından menfaatsiz bir şekilde seviliyordu. Biliyordu ki, kendi saadeti, biraz da yüksek ruhlu arkadaşının saadeti olacaktır.

Gece rüyasında hep Âfeti ve Sermed'i gördü. Bir aralık çocuğu oldu. Sonra ihtiyarladı. Öldü. Bir gecenin uzun rüyası içinde adeta tabiî bir insan ömrü yaşadı.

Sabahleyin mektubunu zarflamak üzere oturma odasına girdi. Gece içinden ne gelirse yazdığı satırları ara ara gözden geçirdi. Birden yüzü karıştı. Bu, bütün zaafları, suçları, gayritabiîlikleri ile tamamen kendisi idi. Nihayet yabancı sayılan bir adama bunları apaçık göstermek ona müthiş bir azap verdi. Adeta âlemin önünde soyunan bir maskaraya döndüğünü zannetti. Gerce yazdığı uzun mektubu gündüz göndermek cesaretini gösteremiyecekti. Ona yazmaktansa anlatmağı tercih etti. Masanın üstünden ince uzun bir kâğıt çekerek sadece " geliniz „ diye yazdı. Geliniz... o kadar... kime, neye, neye doğru ve ne için ?

Bütün bunları düşünmekle tekrar ruhunun karmakarışık olacağını hissediyordu. Şu halde düşünmemek, birazda mütevekkil olmak lâzımdı. Kalbinin derinlerinde yumuşak bir ses: « Çok değil , ben hayattan bir tek yıl istiyorum. Bir yıllık saadet bütün ömrüme yetecek!» diye söyleniyordu. Genç kadın bu mazlum sese, ruhunun kapılarını ardına kadar açtı ve ılık, bol gözyaşları ile ağladı, ağladı.

***

Sermet, hayatının en mesut hadisesini hazırlayan bu küçük mektubu, daha doğrusu tek kelimeciği alır almaz harekete geçti. Bir gün sonra sular kararırken sevdiği kadının karşısında idi.

Nahidenin üstünde gayet sade, çok kapalı bir ev elbisesi vardı. Ağustosun durgun akşamlarından biri sularda titriyordu. Saçlarını dümdüz fırçalamış, küçük bir tarakla arkadan tutturmuştu. Yüzünün her çizgisi ayrı ayrı yumuşaktı. Başında harikulâde bir manâ vardı. Kendisine hiç de yabancı olmayan bir eski dostu karşılıyor gibi elini uzattı. Genç adam bir yıldır rüyasını gördüğü bu sevgili elin üstüne kapandı. Birşey söylemeğe muktedir olamadan ağladı. Yürekten kopan sıcak ve riyasız yaşlarla ağladı, ağladı.

Nahide titriyordu. Eline damlıyan bu sıcak yaşlarda varlığını eriten, değiştiren bir tesir vardı sanki. Mazisi, hatıraları muğlâk ruhunun akseleri bu yaşlar içinde kayboluyor, yılları geri geri aşarak çocukluğunun en masum günlerine dönüyordu. Hüviyeti billûr gibi temiz bir aşkın kaynağında yıkanıyor, hisleri yeni baştan yuğruluyor, sanki ikinci defa- fakat daha mükemmel ve daha iyi olarak - yaratılıyordu.

Serbest kalan elini alnının üstünde dolaştırıyordu. Gözlerinde biriken damlacıkları ona göstermemek için kurutmak istedi. Fakat içinden, varlığının en uzak ve hâkim köşelerinden bir ses yükseldi: «mazini öldürdün artık. Eski huyları, eski alışkanlıkları bırakmalı, olduğun gibi görünmelisin. Kendini serbest bırak. Açık ol. Ruhunda gizli duyuşlara yer, kalbinde yabancı hislere sığınak bulunmasın, korkma. İçten taşan gözyaşları her acıyı temizler. Çok defa günahları bile! „

Sonra göz pınarlarında toplanan küçük damlacıklar irileştiler. Önce yavaş yavaş, daha sonra hızla solgun yüzünde yuvarlanmağa başladılar. Hayatları, aşkları, karşılıklı dökülen gözyaşları içinde bağlandı ve kat'î mahiyetini açıkladı.

İlk saatlerde Nahide herşeyini, hattâ yazarken unuttuklarını bile dile düşürdü. Anlattı. Büyük, hayatî kararlarını verirlerken ikisinin de içlerinde gizlenmiş düğümleri kalmadı.

Artık tamamile anlaşmışlardı.

***

Araba Kazpınarı'na doğru yol aldı. Yavaş yavaş genç kadının rengi soluyor, bakışlarına elem doluyordu. Sevdiği kadının hüznünü, tam manâsiyle kendi içinde duyan Sermed, onu rahatsız etmekten çekindiği için susuyordu.

Büyük mezarlığın önünde durdular. Sermed, yere atlıyarak Nahidenin inmesine yardım etti. Sonra yavaş yavaş arkasından yürüdü. Demir parmaklı kapıdan geçtiler. Sağ taraftaki ihtiyar çınar ağacı esrarlı bir sessizlik içinde esmer taşlara bakıyordu. Bu taşlar ki, bir zamanlar yaşayan, gülen, seven, ağlıyan, mesut veya bedbaht olan insanları maveraî hayatlarının dilsiz birer nöbetçisi idiler.

Genç kadın boğazını, göğsünü yakan bir acıyle ilerliyordu. Sararmağa yüz tutmuş otların, baldıranların arasından geçerek, bazıları devrilmiş eski, kırık taşlara elemle bakarak kendi ölülerinin ebedi uykularını uyudukları yere kadar geldi.

Önce uçuk penbe renkli karanfilleri annesinin mezarına serpti. Sonra titreyen parmakları arasında ağlar gibi boynunu bükmüş olan bir tek siyah gülü babasının başucuna bıraktı. Sermet penbe karanfil yığını ile bir tek siyah güle bakarken, bir zamanlar bir yastığa baş koymuş, beraber gülüp ağlamış, uzun hayat yolunda bir müddet beraber yürümüş karı kocayı düşündü.

— Arkası var —

DEĞİŞEN DÜNYA

Yazan: MAHMUT YESARİ

Benimle yaşıt olduğunu, ancak başbaşa kaldığımız zamanlarda itiraf edebilen bir arkadaşım; uzamış traşımı işaret ederek:

— Aman, Mahmut, traş ol, dedi.

Beni, kendisi gibi tertipli, şık, tırandaz görmek istiyor, sandım

— Olacağım amma, üşeniyorum.

Benim ihmalime, âdeta sinirlendi:

— Üşenilecek şey mi bu? Sakalın bembeyaz olmuş!

Omuz silktim:

— Olur a!

Sinirleri, büsbütün ayaklandı:

— Bu halinle, bizi de yaşlandırıyorsun.

Ayaklarım suya erişti. Ak düşmüş sakalımla, yaşıt arkadaşlarımı da ihtiyarlatıyordum.

İhtiyarlık, saça, sakala ak düşmekle midir? Ben, rahmetli babamı, hep beyaz saçlı, beyaz bıyıklı gördüm. Halbuki genç ve dinç bir adamdı.

Buna rağmen, bana da merak oldu; aynaya baktım. Sakalımdaki aklar, saçlarımın aklarından fazla!

Pek çok şaşmadım. Ömrü, gevezelikle geçmiş bir insan için, bu, tabiî bir netice idi.

Yıllarca evvel, Topkapıda, bir bektaşi tekkesine misafir gitmiştim. Seksen beş yaşında bir Nuri baba vardı.

Bu, seksen beş yaşındaki bektaşi babası, sabahleyin şefakla kalkıyor, tekkeyi baştan aşağı silip süpürüyor, kuyudan su çekiyor, helâları, taşlıkları yıkıyor; tavukların yemlerini veriyor; çarşıya gidip zerzevat alıyor, ocağı yakıyor, yemekleri hazırlıyor ve sonra «baba efendi» nin bütün emirlerini yerine getiriyordu. Durmak, oturmak, onun için değildi.

Sini kurulup dem çekilmiye başlanınca, arada bir geliyor, «baba efendi» nin ikram ettiği silme dolu kadehi bir çekişte yuvarlıyor, meze almıyor, elinin tersile ağzını kuruluyordu.

Ben, aklımsıra merhamete geldim de, tuzlu leblebiden ikram etmek istedim. Başını geriye itti:

— Değirmen öğütmiyor, evlât, dedi.

Nuri babanın sık, gür saçları simsiyah, bıyığı ile sakalı bembayazdı. Bunu da sordum. Güldü, önce saçını tuttu ve şahadet parmağiyle alnına dokundu:

— İşlemedi, yorulmadı ki...

Sonra, sakalını tuttu.

— İşlemekten yoruldu.

Yıllar geçti; ayna önünde, Nuri babayı düşündüm.

Yaşım, seksen beş değil amma, yarısı... Yerine ve zamanına göre hem genç, hem ihtiyar sayılırım. Fakat, her ne olursa ol sun, «Sinni Kemâl», ağır başlılık çağı değil mi?

Babamı, hatırlıyorum. Ben yaşta iken, evinde ve muhitinde bir otorite idi «kapı» dan geleceği saatler, evin havası durgunlaşıyordu. «Kapı», «babbı valâyı seraskeri» idi. Göğsünde kordon, belinde kılıç, heybetli, eve bir girişi vardı ki biz, üç kardeş, konağın aşağı geniş taşlığında çevirdiğimiz topaçları saklar, mektep kitaplarını, defterlerini açar, birer köşeye sinerdik.

O; evin «bey» i, hâkimi idi. Kapıyı açan emirberler, uşaklar, tirtir titrerlerdi. «Beyefendi», selâmlıktan hareme girince, halayıklar da, divan dururlardı.

«Beyefendi» nin, «tepsi» si, emre hazır dururdu. Tepsideki kristal sürahiye, kâh Sakızın Mastikası, gâh İzmirin Çiprosu, gâh da Selâniğin Namyası doldurulur ve mevsimine göre seçme meze bulundurulurdu.

«Beyefendi», eve gelince, ses sada kesilirdi. Halayıklar, ayaklarının uclarına basarak yürürlerdi. Yemek zamanı, biz sofraya otururduk. «Beyefendi» ye:

— Yemek zamanı geldi!

Denemezdi.

Ramazanlarda «rakı tepsisi» nin yerini «iftar tepsisi» alırdı.

«Beyfendi», «kapı» ya, öğleden sonra gittiği için, evde, yine çıt olmazdı.

Bu, yalnız, bizim evde miydi? Hayır! Akraba, tanıdık evlerinde de, hep, ayni saygı ve korkuyu gördüm.

Şimdi, bir de kendi halime bakıyorum. Evdeki, sakat kedi bile, arsız hizmetçi kızdan ürktüğü kadar benden korkmuyor, çekinmiyor.

Kendimden bahsetmiyeyim; belki manalı düşer. Birçok arkadaşlarımda gördüm. Dışarıda bir iki kadeh içki içmek istiyorlar. Evden bir şikâyet tufanıdır başlıyor:

— Evde iç!

Samimî bir arkadaşım, dert yandı:

— Evde içeyim, dedim, erkenden eve gittim. Yiğitlik bende kalsın, diye karıma rica ettim:

— Bana, bir küçük şişe rakı aldırır mısın?

Karım, kaşlarını çattı:

— Bu akşam da içmeyiver. Yemeğimizi yer, tatlı tatlı konuşuruz.

Yine yiğitlik bende kalsın, diye, sustum. Birkaç gün sonra, tekrar rica ettim. Ne düşündü, insafa mı geldi? Bilmiyorum. Şeytanın ayağını kırdı:

— Peki! dedi.

Bir saat geçti, korkarak sordum:

— Rakı geldi mi?

Karım, hiddetle çıkıştı:

— Huriye, mutbakta işini bitirince bakala gidecek.

Bir buçuk saat sonra bir küçük şişe rakı geldi. Karım, kendisi için de bir şişe bira aldırtmıştı:

— Sana, elimle meze hazırlıyacağım.

Aile saadeti, başka şey! Ben, masa üzerinde duran şişeye bir kale fethetmiş bir kumandan gibi bakıyorum.

Bir saat... iki saat... Üç saat geçti... mutbakta, havan takırtıları, tencere tıkırtıları var. Korka korka mutfağa gittim:

— Artık sofraya oturalım mı?

Karım, çileden çıkıverdi:

— Ne acele ediyorsun? Yemek te hazır olsun...

— Peki!

Demekten başka ne çare var?

Hazırlanan mezeler, yemeklerle sofra donandı. Oturduk. Bir kadeh doldurdum, çektim.

Karım, bir çığlık kopardı:

— Dolu dolu içme. Arkandan kovalıyan mı var?

Ona da peki! Şişenin yarısına gelince karım:

— Artık yetişir, dedi. Yarısı da yarına kalsın!

Hevesim kursağımda kalmıştı. En çok zıttıma giden, deli, arsız hizmetçinin, kirli tırnaklarile ellerini kaşıya kaşıya sırıtması idi.

***

Çocukluğumda, bıyığa yemin ederler, sakala dua ettirirlerdi.

— Sakalım yok ki sözüm dinlensin! derlerdi.

Bu söze, inanacağım geliyor.

Eski Şehremini

Cemil Topuzlu'nun

Başından Geçenler

Yazan: SABİH ALAÇAM

Muharrir arkadaşımız Sabih Alaçam tarafından yazılan ve muallim Ahmet Halit kitapevi marifetiyle tabedilen bu eseri bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Kitabın, tıp fakültesinin tesisi hakkındaki bahsı bilhassa doktorlarımız için şayanı dikkattır.

Eserde, ayni zamanda Osmanlı imparatorluğunun son devrine ait gizli kalmış bir çok sırlar inşa edilmektedir. Münderecatının ve tabının nefasetine rağmen fiyatı 50 kuruştur.

Yaza Girerken

BEYOĞLU AKŞAM KIZ SAN'AT MEKTEBİNDE

●

Yazan: Sabih ALAÇAM

●

Bayanlar yemek, pasta ve kek dersinde

Eski Şehremini ve Nafia Nazırı Operatör General Cemil Topuzlu ile konuşuyordum. Bir ara, Avrupaca tanınmış, krallara hizmet etmiş aşçı başılardan bahis açıldı. Sayın muhatabım, bu tedaî ile şunları söyledi:

"— Aşçılığı, güzel sanatlardan telâkki edecek kadar, çok şükür, midesine düşkün bir insan değilim. Fakat, bir doktor ve eski bir belediyeci olmak bakımından, iyi ve temiz pişirilmiş sıhhi bir yemek ile, insanı hasta eden sözüm ona yemeklerin farkına çok dikkat ederim. Nedir efendim o koca koca kalaysız tencerelerin içine lebalep doldurulan sebze ve et parçaları?.. Nedir efendim o eritilmiş kuyruk yağlariyle kaynatılmış hazmı ağır yemekler?...

Bereket versin, halkımız, şimdi, mide ve bağırsak hastalıkları çeke çeke hafif ve sıhhî yemeklere rağbet etmeğe başladı. Bana kalırsa aşçılık da kendine mahsus hususiyetleri olan bir sanattır. Bilhassa evlerdeki mutfakları idare edecek olan ev kadınlarının, bu işde mühim rolleri vardır. Bu sözümle, iyi bir aile kadınını, belinde prostela, elinde kevgir, sabahtan akşama kadar mutfaktan çıkmıyan, yemek tencereleri üstünden başını kaldırmıyan bir mahlûk telâkki ettiğim, zannolunmasın! Fakat, bence, aile kadını ve anne olarak yetiştirilmesi icabeden Türk kızları, eski bir tabir ile «idarei beytiye» ye tamamen aşina bulunmalıdırlar. Sıhhî yemek ile gayri sıhhî yemeğin fark ve mazarratlarını iyice bilen bir anne, ayni zamanda, diğer içtimaî ve terbiyevî meziyetlerinin de inzimamiyle, sağlam vücutlu, sağlam seciyeli çocuk yetiştirmesini de bilir!„

Sayın Operatör Cemil Topuzlunun bu sözleri kulağımda küpe olmuştu. Bekâr arkadaşlarıma, tam manasiyle ev kadını olan bir Türk kızıyla evlenmelerini tavsiye etmeğe başlamıştım. Bu arkadaşlardan bir tanesi de, bir gün, bana sormasın mı ki:

"— Söylediğin meziyetleri nefsinde toplıyan, tabiî biraz da güzelce, bir kızı nerde bulayım?„

Diye!

Arkadaşımın müşkülünü doğrudan doğruya halledecek vaziyette değil idim. Çünkü, «evvelâ barut yok!» Kaziyesinde olduğu gibi, evvelâ evli idim! Sonra da izdivaç idarehanesi sahibi meşhur bay Salihe rekabet iddiasında da bulunmıyordum! Yalnız ortada bir düstur vardı: Operatör Cemil Topuzlunun tarifi veçhile «idarei beytiye» ye aşina Türk kızı, ideal tipti! O halde bütün mesele bu ideal tipi «teşhis» etmekte idi! Yine bir çıkmaza sapmış idik. Çünkü, arkadaşım olan bekârın da, dünya cennetine girmekteki müşkülü bu idi!

Bizim patron Hidayet amcayı hatırladım. «Akıl akıldan üstündür!» fehvasınca, bu meseleyi ona danışmak kararını verdim. Arkadaşa:

— Gel benimle, dedim.

"— Nereye gidiyoruz?„

— Benim çok samimî bir ahbabım var. O kadar ki kendisine «amca» diye hitap etmemden yakınlık derecemizi anla! Yalnız bir şartla ki Hidayet amcadan para istememeli! Kendisi, bu tutumluluğuna mukabil nasihat vermekten yana pek cömerttir. Zaten yaşını, başını almış, gün, umur görmü

Şapka Dershanesi

Çiçek Dershanesi

Bayanlar Türk ve Garp yemeklerini öğreniyorlar

tecrübeli bir zattır o... Binaenaleyh, müstakbel zevceni nerede ve nasıl bulabileceğimizi ona sormaktan başka çare göremiyorum!

Arkadaşım, boynunu bükmüş, beni dinliyordu. Son cümlem üzerine, borsada binlerce lira kazanmış bir adam sevinciyle doğruldu. Beraberce Hidayet amcanın karşısında arzı endam ettik ve «arzı hal» eyledik. Hidayet amca bizi dinledi, dinledi, sonra arkadaşıma dönerek:

"— Evlâdım, dedi, Beyoğlu Akşam Kız Sanat Mektebinden mezun bir bayanla evlen!,,

Arkadaşım, bu sözdeki hikmeti birden kavrıyamamıştı! Fakat, ya saygısızlık olur endişesinden, yahut ta zeki görünmemek korkusundan sesini çıkaramıyordu. Lâkin, onun bu mütereddit halini fark etmekte gecikmiyen Hidayet amca, bana:

"— Beyoğlu Akşam Kız Sanat Mektebi için bir repörtaj yap! Arkadaşın da bu yazıyı okusun, kâfi!,,

Dedi. Ben de mektebin yolunu tuttum.

***

Müdür muavini bay Yaverin - maalesef bayan direktörü bulamamıştık - refakatinde mektebi gezmeğe başladım. Çok nazik bir zat olan müdür muavini ile konuşurken, Akşam Kız Sanat mekteblerinin müfredat programında şu derslerin bulunduğunu öğrenmiştim:

Dikiş, kadın ve erkek çamaşırcılığı, şapkacılık, çiçekcilik, nakış ve resim, ev idaresi, yemek pişirmek (mutfak çalışması), pastacılık ve kürkçülük v. s.

Bay Yaver, mektebin ayni zamanda kürkçülük muallimi. Fakat, onun dershanesini görmek kısmet değil imiş! Bay Yaver:

— Bugün dersim yok, diyerek özür diledi ve üzüntümü telâfi için, beni, ilk önce mutfak çalışması kısmına götürdü.

Merdivenlerden inerken nefis krema kokuları burnuma gelmeğe başlamıştı. Nezleli bir insan, genzini açmak istiyorsa, Beyoğlu Akşam Kız Sanat mektebinin mutfak çalışması kısmına buyursun!

Muallim Mehmet Yıldıra, o günkü «tablıdot» u sordum!

" — Balık mayonez, kuzu alaru», zeytinyağlı enginar dolması, börek, krem karamel.,,

Cevabını verdi. Muallim bay Yıldır, pratik bir öğretmen. Fakat biraz da muzip olacakki - karnımın acıktığını sanki biliyormuş gibi! - Tertemiz hava gazi ocaklarının üstünde kaynıyan tencerelerin kapaklarını açmağa başladı. Burun deliklerimi genişleten enfes yemek kokularının yanına, midemi büsbütün sabırsızlandıran buram buram dumanlar da iltihak etti...

Talebeler, hepsinin üstünde tertemiz beyaz önlükler, harıl harıl çalışıyordular. Bunlardan birine, bayan Hafize Erene:

— Siz bayan, neler hazırlıyorsunuz?

Dedim.

Bayan Hafize Eren, dersini mükemmel ezberlemiş, çalışkan bir talebe gibi tezelden cevap verdi.

"— Demin salça yaptım, enginarın havuçunu doğradım, sonra böreğin hamurunu açtım, şimdi de krem için yumurta çalkalıyorum!,,

Bu cevaba:

— Maşallah, demekten kendimi alamadım ve ilâve ettim:

— Sizi, bay Mehmet Yıldıra doçent tayin etmeli!

Bir aralık yanımıza sokulan Bayan Selma Feray'a, nezaketsizlik olacağını bile düşünemeden:

«— Lütfen biraz uzaklaşır mısınız! Zira elinizdeki tabakta bulunan mayonezli balıkları kapacağım!» dedim.

Mutfak çalışmaları kısmında fazla durmağa mecalim kalmamıştı. Nerde ise, Bayan Hafize Erene de:

— Lütfen, birer porsiyon verir misiniz, diyecek idim! Fakat, talebe bayanların, beni pek aç gözlü zannetmelerinden korktuğum için yutkuna yutkuna geri döndüm!

Buradan Dikiş dershanesinin yolunu tuttuk. Müdür muavini bay Yaverden aldığım izahate nazaran, mekte-

— Arkası 25 in'ci sayfada —

Dikiş Atölyesi

Resim ve Nakış Atölyesi

DENEME

●

Yazan: Mükerrem Kâmil SU

●

Genç adam pansiyonuna dönerken yalnız Vera'yı düşünüyordu. Nihayet aylardanberi tahayyül ettiği şey hakikat olacaktı. Bugün itina ile traş olmuş, temiz ve kibar bir şekilde giyinmişti. Kaç gündür - ilk aşk gecelerinin hatırası olmak üzere - genç kadına ne hediye edeceğini düşünmüştü. Kurfüstendam'dan geçerken yalnız kadınların değil, erkeklerin bile gözlerini kamaştıran zengin vitrinlere uzun uzun bakmış; nihayet bir bilezik almıştı. Bu, karısının pek beğendiği, fakat bütçelerinde sarsıntı olur diye bir türlü kıyıp alamadığı plâtinden ince bir zincirdi. Yakuttan tek taşı vardı. Bileziğin sırrı bu kızıl taşta saklı idi. Altındaki minimini zembereğe dokununca bilezik, birçok istifhamdan ibaret bir dağınıkla bozuluyor; sonra bu parçalar bir araya getirilince bir yılan ve çiçek şekline giriyordu.

Mor renkli kadife kutuyu cebine yerleştirdikten sonra içini çekti. Üç yıl, kendisine hayatı bir çiçek bahçesi kadar güzel gösteren küçük kadına alamadığı şeyi, bir gece misafiri için pervasızca alabilmesine belki biraz üzülüyordu. Fakat yaklaşan saadet sahnesine tunuk bir şekilde çıkmamak için çabucak kendini topladı.

Vera'nın kristal kırıklarına güneş vurduğu zaman meydana gelen renkteki gözlerini düşündü. Omuzlarını silkti. Bu anda hayatında ve hayalinde ondan başka kimse yoktu. Zaten karısı çok uzaklarda idi. Kendini mazur göstermek ister gibi içinden "bırakıp ta gitmeseydi„ diye söylendi.

Odasına girer girmez gözleri, akşam postasının bıraktığı mektup ve gazetelere ilişti. Hiçbirine dokunmamak fikrinde idi. Fakat gayri ihtiyarî eli uzandı. İnce, uzun zarfı açtı. Bu kısa satırlar ona, dünyanın en müthiş azabını taşımak için, ne fana bir dakikayı intihap etmişlerdi:

"Sevgili,

"Nihayet itiraf etmeliyim ki ben de seni seviyorum. Hem herşeyi çiğneyip geçecek kadar. Peki... İki gün sonra Tophane rıhtımında bulun. Sus vapurile Bandırmaya gideriz. Dadım, kocamı hiç görmediği için seni ona kabul ettirmek güç olmıyacak. Oarada her kayıttan uzak, sevgimizin humması içinde geleceğe ait büyük kararımızı veririz. emi?!„

Şefik karısının hiyanetini haykıran bu satırları belki on kere okudu. Sararmıştı. Titriyordu. Masanın üstündeki - bu hale gülüyor gibi kıvrık dudaklı, pırıltılı gözlü - karısının resmini asabiyetle yakaladı. Yerde parçaları sürünen çerçevenin arasından minimini bir kâğıt çıktı. Genç adam deli gibi onu da aldı.

"Aldatanlar, bir gün kendilerinin de aldanacaklarını hesaba katmalıdırlar.„ Vücudunu buz gibi bir ter kapladı. İtina ile bağladığı boyunbağını koparırcasına çıkardı. Yakasını gevşetti. Gözlerinin önünden sanki herşey silinmişti. Bu hiyaneti cezasız bırakmıyacaktı. Gerçi kendisi de aynı yol üzerinde idi. Tam aldatacağı sırada aldatılmıştı. Karısı, dalgınlığına gelerek sevgilisinin mektubunu, kendi zarfının içine koymasaydı, şimdi bir başka kadının kolları arasında bulunacaktı. Ama o erkekti. Onu cemiyet de, tabiat ta mazur gösteriyordu. Halbuki karısı için hüküm büsbütün başka olacaktı. O, artık ne suretle olursa olsun temizlenemiyecek, alnının karayazısı ile yaşıyacaktı.

Önce onu telgrafla tahkir etmek istedi. Sonra derhal boşanma muamelesine teşebbüs etmesi için avukat arkadaşlarından birine bir mektup yazmayı düşündü. Mektubunu tayyare postasına verecekti. Fakat önünde uzun bir muamele serisi belirdi, bundan vaz geçti.

Duvar saati gürültü ile vurdu. Tekrar randevusunu düşündü. Yüzü bozuktu. Cebindeki plâtin zincir her ân büyüyen istifhamlarla sanki odayı dolduruyor; yılan da canlanarak vücudunu sarıyordu.

Artık Vera'nın tirşe renkli gözleri, etli dudakları, tahrik eden, daima çağıran sesi ve binbir inhina ile bükülen vücudu bütün füsununu kaybetmişti. Kendisini kimbilir ne sabırsızlıkla, hattâ belki de asabiyetle beklemiş olduğunu düşündü. Otele telefon edip gelemiyeceğini bildirmek istedi. Fakat ne olursa olsun ona koşmak, çılgın bir ihtiras gecesi yaşayarak hiyanet karısından intikam almak lâzımdı.

Bu kararla sokağa fırladı. Sinsi bir yağmur başlamıştı. Asfalt yolların siyah yüzünde sönük ışıklı sokak lâmbalarının gölgeleri ağlıyordu. Bir taksiye atladı. İki saat önce damarlarında gençliğinin en kudretli ateşi yanan genç adam, şimdi bitkin bir halde idi.

Vera, ham vişne rengi ipek üstüne altın renkli yapraklarla işlenmiş bir sabahlıkla kendisini karşıladı. Bakışları sitemli idi. Fakat aylardanberi cazibesine kapıldığı genç yabancıyı üzmed... Sanki uzun yılları beraber yaşamışla... gibi kollarını açtı. Dudaklarını uzattı. Lâkin genç adam taş kesilmiş gibi hareketsizdi. İçindeki mel'un acı dinmiyor; beyaz atlas yastığı üstünde taş... bir damla kan gibi pırıldayan yakut taşlı bilezik odanın ortasında parçala... narak kocaman bir yılan oluyor; Ve... ile arasına giriyordu.

Yine alnı terledi. Başı dönmeğe başladı. Çapkın kadın ateşli dudaklarını hasretli vücudunun ürpertileri içinde...

"Sevgilim, ne oluyorsun? Seni sa... hoş eden saadetimiz mi?„ diye sordu.

Şefik yığılır gibi bir koltuğa oturdu. Odanın banyo dairesine açılan kapı aralandı. Siyah saten üstüne bin... renkli kır çiçekleri serpilmiş sabahlık ile karısı odaya girdi. Dudaklarında s... hirli bir gülüş vardı. Manalı bir sesle:

"Ben kolay kadınları kıskanmam Şefik, diyordu. Onlar bir gecelik zevk için yaratılmış dişilerdir. Tesirlerinin sürekli olacağına ihtimal veremedim. Asıl manevî kıymetleri, meziyetleri, ruhî vasıfları ile erkekleri teshir eden kadınlar tehlikelidirler. Onların çekici... liğine sürüklenen bir erkeğin kalbi mutlak yarım kalır.„

Şefik silkindi. Kolay kadın! Bu, karısının bulduğu bir tabirdi. Acaba Veraya olan zafını hissettiği günlerde bunu kasten mi söylemişti? İçki masası önüne getirilmişti. Karşısındaki kadının bakışları alevli idi. Her merhaleyi bir anda aşmak ihtiyacı ile titrediği hareketlerinden belli oluyordu. Genç adam gayri ihtiyarî kendi diliyle:

"Kolay kadın!„ dedi. Sonra "dişi" diye ilâve etti.

— İç sevgilim ve beni kollarına al...

. . . . . .

— Karının kulakları çınlasın!

Şefik bir yabancı tarafından alaya alınan karısını, varlığının en derin köşelerinde bir daha hissetti. Ve dehşetle ayağa kalkarak ona cevap verdi:

— Senin de âşıkının!

Sonra, hattâ özür bile dilemeden kendini sokağa attı.

Geceyi ve İstanbula hareket imkânını elde edinceye kadar binbir yere baş vurmakla geçen haftayı, buhranlar içinde geçirdi.

***

Şefik kapıyı çalarken ortalığı kıpkızıl görüyordu. Ona öyle müthiş şeyler yapmak istiyordu ki, bu büyük namussuzluğun neticesi dünyaya ürpermeler versin.

Kapıyı bir genç kız açtı. İçeriye deli gibi hücum eden adamdan fena halde ürkerek haykırdı:

— Baba, babacığım. Yetiş, hırsız var!

Kurşun gibi merdivenlere atılan genç adam, kendisine doğru koşan yaşlı bir erkekle karşılaştı.

— Ne istiyorsunuz?

— Karımı arıyorum.

— Kimsiniz?

— Nerde o? Saklamak beyhude. Çıkarınız onu!

Yaşlı adam bir akıl hastası ile karşı karşıya bulunduğunu zannederek ürperdi ve yumuşak bir sesle:

— Buyurun, misafir odasına girin. Kendisine haber verelim dedi.

Ve sonra anlaştılar. İhtiyar dadı, evini çoktan kiraya vermiş, tekrar Afifenin babasının evinde yaşamağa başlamıştı.

Vapurun Bandırmadan geri dönmesine beş saat vardı. Şefik karısının izini kaybetmiş bulunuyordu. Kıyılarda dövünen denizin köpüklü dalgalarına, dalgakırana, kayalara bakarak bubranlar geçiriyordu.

İstanbula gece saat onda döndü. Ablasının evine geldiği zaman külçe halinde idi. Genç kadın iki yıldır hasretini çektiği kardeşini karsısında bulunca ağlamağa başladı.

— Nereden çıktın? Ah ne sürpriz. Afife geleceğinden hiç bahsetmemişti. diye söyleniyordu ki, Şefik, birdenbi- gürledi:

— Tabii, binbir müşkülü yenip buraya gelebileceğimi ummazdı. Zaten bu seyahat işine de gelmezdi ya!

— Dargın mısınız?

— Dargınlık da söz mü? Onu paçavra etmek için buraya geldim.

— Karın hakkında ne fena bir lisan kullanıyorsun Şefik?

— Karın deme, fena oluyorum. Ağzına alma o namussuzu!

— A, a... Anlyamıyorum. Ne var, ne oldu?

— Daha ne olsun. Beni aldatmak için buraya koştu. Şimdi de âşıkının kolları arasında istikbale ait plânlar hazırlamakla meşgul.

— Sen sayıklıyor musun çocuk? Afife babasının evinde. Geldiği günden beri de İnciyi bırakmıyor.

— İnci, yani senin kızın?

— Korkarım İnci'yi de unuttun oralarda...

— İnci Afife ile beraber mi dedin?

— Elbette.

— Ne zamandanberi?

— Almanyadan döndüğü günden beri...

— Ya?!

— Anlıyorum ki aranızda birşey var. O da geldiği zaman pek sinirli idi. Ve bana "belki bir gün Şefiğe vermeniz icabeder,, diyer bir mektup bırakmıştı. Getireyim.

Şefik karısının küçük mektubunu okuduğu zaman geniş bir nefes aldı. Hâdiseyi kısaca ablasına anlattıktan sonra hayatını yeniden emniyete çıkaran mektubu ona da uzattı:

" Şefik,

Beni aldatmak üzere olduğunu pek âlâ hissediyordum. Sana ders vermek için birçok şey düşündüm. Nihayet seni çılgın arzularınla başbaşa bırakmağı tercih ettim. Bir oyun başladı aramızda. Belki bunun sonu bir facia ile bitecek; müebbeden biribirimizden ayrılacağız. Belki de aksi olacak. Bu oyunda aşkımızı ortaya koymuş bulunuyorum. Bu, ikimiz için de müthiş bir denemedir.

Vera'ya karşı zafını hissetmediğimi sanmışsan fazla saflık etmiş sayılırsın. Çünkü bu, senin her hareketinde tütüyordu. Pansiyon değiştirmekle işi halledeceğimi ummadım. Belki bu şekilde buluşmanızı daha kolaylaştırmış olacaktım. Her hareketi ile seni teshir etmeğe yeltenen o hafif kadına ders vermeyi de lüzumsuz buldum. Henüz birkaç ay evvel metresi olduğu adamı aldatmak onun için basit bir mesele idi. Fakat benim gururum, yabancı bir erkeğe müsamahakâr davranmaktan beni alıkoyacak kadar yüksekti. Bilmem şimdi hatırlıyabilir misin? Bir gece salonda otururken adamcağız gözlerimin içine bakarak damdan düşer gibi:

" Sizde arap kanı var mı ,, diye sormuştu. "İri siyah gözleriniz, simsiyah saçlarınız, uzun kaşlarınız, esmer yüzünüz Mısır güzellerini hatırlatıyor.,,

Sen de, Vera'da bozulmuştunuz. Ben uykum geldi diye ayağa kalkmış, bu manasız iltifatı cevapsız bırakmıştım. İstesem ben de her hareketi ile bana olan hayranlığını açığa vurmak isteyen, mazisi maceralarla dolu o erkeği baştan çıkarır, Vera'yı yüzüstü bıraktırabilirdim. Fakat buna millî gururum, seciyem manidi. Senden ve seni tahrik etmek için kıvranan çapkın kadından intikam almak için şerefimi gözden çıkaramazdım.

Seni tekrar kendime çekmek için birçok şey yapabilirdim. Fakat her kadının baş vurduğu bu ince manevraları da basit buluyor, sana müthiş birşey yapmak istiyordum. Amma ne? İki sene evvel kursa gittiğim sıralarda lisan hocası çiçek isimlerinden bahsederken (Männertreu)yı tahtaya yazmış, gülerek: " Bilir misiniz, bu çiçeğin ömrü ne kadardır?,, diye sormuştu. Ve sonra cevabını da yine gülerek kendi vermişti:

" Sadece bir gün, erkek sadakatı! ve bir gün.. ,, Sınıfta bu uzun ömürlü sadakate hepimiz gülmüştük. Sen yine üç yıl sadık kalabilmiştin. Bunu kendi hesabıma kazanç addetmeli idim. Fakat ne yazık ki, kadınlar, kocalarını da kendileri gibi temiz, temkinli, vefalı görmeyi arzu ediyorlar. İhtiyarlasalar, çirkinleşseler bile... Belki bu muhal bir istek. Fakat ne çare ki, kadın ruhlarını dört yanından kavrayan bir istek...

Eğer bu satırları okuyorsan, oyunumun farkına vardın demektir. Bir âşıkım olduğunu sana kendi elimle duyurmak, bu suretle hislerini imtihan etmek istedim.

Beni istediğim gibi seviyorsan herşeyi çiğneyip Türkiyeye koşmuş olacaksın. Fakat aramızdaki kalp bağı gevşemişse şüphesiz bugün bir Vera, yarın bir Helene öbür gün bir başkası seni cazibesi içinde avutacak ve bir daha bana dönmiyeceksin.,,

Bayan Suat mektubunu bitirdikten sonra güldü:

— Şimdiki gençler yaman oluyorlar, dedi. Enişten beni kimbilir ne kadar aldattı. Bazılarını hissettim. Hıncımı gözyaşlarımdan aldım. Bazılarını hissedemediğim için avunup gittim. Fakat hiçbir gün onu böyle çetin bir imtihana tabi tutmağı aklıma getiremedim....

Sonra otomobille Afifenin evine doğru yola çıktılar.

Vera'nın kristal kırıklarına güneş vurduğu zaman meydana gelen renkteki gözlerini düşündü.

YARALI KURT

YARIM AY'IN EDEBİ ROMANI

RAGIP ŞEVKİ

№: 17

— Süleyman, Süleyman.. Seni seviyorum Süleyman... Beni öp, çok öp, okadar çok öp ki öleyim, işte böyle, senin kollarında öleyim..

— Seygilim, küçük bebeğim, senin ölmeni istemiyorum..

Mehpare bütün vücudunu gevşetti, kollarını bıraktı. Dizlerinin altından ve belinden kavrayıp onu kaldırdığım zaman başındaki pelerini ve sıkma başlığını da attı, sarı saçları, altın renkli bir başak yığını halinde aşağıya sarktı, çenesi kalktı ve gözlerini kapayarak mırıldandı:

— Şimdi ne bahtiyarım, ne mesudum.. Elinde esirim Süleyman... Bana ne istersen yap.. Ah Süleyman, ah Süleyman...

Mehparenin yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Sık ve canlı olarak nefes alıyordu. Bir şahin pençesine düşmüş ufacık bir serçe gibi, çırpınmadan, oynaşmadan, herşeye, hattâ ölüme bile razı bir halde duruyordu.

Ağır ağır yürüyüp onu ocağın yanındaki yumuşak halılarla örtülü sedire bıraktığım zaman, ben de diz çöktüm, gözlerini açtı ve yüzüme baktı. Ağzı yine yarı açıktı ve beyaz dişleri, bütün beyazlığı ile parlıyordu.

— Mehpare! dedim. Üzerine doğru eğildim, kollarını uzattı, saçlarımdan kavrayarak başımı göğsüne çekti:

— Hayır, hayır.. Hiçbir şey konuşma... Sadece sevişelim.. İki gün, iki gece oldu ki senden ayrıyım.. Hayır... Sadece beni sev... Sadece sev!..

— Fakat Mehpare....

Ellerile başımı göğsünden ayırdı, kendi başına doğru çekti. Gözgöze geldik. İri lâcivert gözleri parlak, sıcak ve heyecanlı bir ifade ile bakıyordu. Yüzünde, tatlı bir penbelik vardı ve bütün vücudundan yükselen sıcak ve güzel bir koku, yorgun vücuduma doğru yayılıyordu.

Eğilip duduklarını öptüğüm zaman kollariyle başımı sardı ve doğrulmama imkân bırakmadı. İkimiz de herşeyden uzak, bütün dış âlemin gürültülerinden, yaşamanın bütün canlılıklarından ayrı, kendi dünyamız içine yuvarlanmağa başladık. Mehpare sadece:

— Sevgilim, sevgilim!. diye mırıldanıyordu.

Güneş pencerelerden odayı basmış, ılık bir ışık köşelere kadar uzanmıştı.

Allahım, belki yüz dünya, yüz âlem yarattın, fakat hiçbir âlem, bu aşk âlemi kadar geniş, zengin, renkli, canlı, sıcak ve zevkli değildir. Eğer, bu kadar güzel bir âlem olmasaydı, insanlar fenalık nedir bilmezlerdi, ihtiras nedir tanımazlardı, çarpışmak, vurmak, öldürmek, bir kadın için koskoca bir cihanı ateşe yakmak ihtirasın kapılmazlardı.

Şimdi işte, bu yarı açık dudakları, süzülmüş lâcivert gözleri ve ateş gibi yanan yüzile, bu küçük, bu minimini kadın, bana mabutlardan çok daha kudretli, hükümdarlardan çok kuvvetli görünüyor. O istese, belki ben katil olabilirim, o istese belki ben kendimi öldürebilirim. Ah, zavallı şuurumuz, zavallı âciz ve miskin irademiz.. niçin mağlûp olmağa alıştınız, neden küçük bir kadının yarattığı âlem içinde zebun, halsiz ve bitkin ayaklar altında sürünüyorsunuz!

Ben şimdi herkesten, herşeyden kudretliyim. Kollarımdaki kuvvet, belki bir insanın bir sıkışta kemiklerini kıracak kadar müthiş ve büyük... parmaklarımla bir insan başını koparabileceğimi, tırnaklarımla yaralar açabileceğimi, ve dişlerimi, tıpkı bir hayvan gibi kullanabileceğimi vehmediyorum.. Ben bir garip insanım, ben bütün insanlardan başka, bambaşka bir insanım. Göklerde, yeryüzünde ve sularda mevcut canlılar âlemi içinde hiçbir mahlûk bana benzemiyor.. Ben ne sadece insan, ne de sadece hayvanım. Belki, bu iki mahlûkun halitasıyım ki, bazan bir kurt gibi dişlerimi gıcırdattığım, bir Pars gibi adamın üzerine atıldığım, bazan da bir insan gibi bütün şahane duygularımla hareket ettiğim oluyor. Ah, ben bir muammayım, ben hiçbir insan zekâsının halledemiyeceği bir muamma..,

. . . .

Mehpare kollarını iki yanına açarak halsiz bir sesle:

— Niçin daima ölmek arzusunu duyuyorum! diye fısıldadı..

Bir sigara yakarak yanına uzandım ve sırtımı duvara dayadım:

— Bilmem...

— Fakat hayır.. hayır.. bu arzu bana, kendimi senin kolların arasında bulduğum zaman geliyor..

— Tuhaf...

— Sen doktorsun, sen benden çok daha fazla okumuş bir adamsın, bunu senden daha iyi anlıyabilecek insan var mı?.

— Bazan saadet ve sevinç bizi nasıl ağlatırsa, haz ve zevk de aynı şekilde menfi hisler uyandırır.

— Anlıyamadım..

— Ölmek istiyorsun, çünkü ölüm bir kayboluştur. Sen de namütenahi bir haz içinde, sevgi içindeyken bütün dış âlemden çekildiğini ve kaybolduğunu hissediyorsun. Bu kayboluş sana ölümü hatırlatıyor. "Acaba ölüyor muyum!" diyorsun. Ve sonra "ölüm eğer bu ise, ölmek ne güzel şey!" diye düşünüyorsun.

— Doğru ...

— Böyle düşündüğünü zannetmiyorum, böyle düşündüğünü biliyorum. Çünkü ben de ayni hisler içinde kalıyorum. Ölüm, her zaman bayağı, korkunç, ürpertici birşey değildir. Bazı insanların öldükten sonra dudaklarında bir tebessüm, açık gözlerinde tatlı bir bahtiyarlığın ifadesi görülür. Niçin? Çünkü o adam, korkarak, ürpererek ölmemiştir.

Mehpare gözlerini yumarak sustu. Üzerindeki beyaz ipek yeleğinin göğsü açılmıştı. Beyaz tül dekoltası nefes aldıkça titriyordu. Göğsünün bütün güzellikleri, penbe beyaz bir renkle, buğu buğu tütüyordu. Kollarını geriyor ve vücudunu bir yılan gibi kıvırarak geriniyordu:

— Sonra ?..

— Sonra bu?. daha ne istiyorsun?

— Bana birşey anlat..

— Ne anlatayım? Masal mı?. Artık masallardan hoşlanmıyorsun !..

Mehpare gözlerini tavana dikerek uzun uzun düşündü. Nihayet başını birdenbire çevirdi, bana baktı :

— Ben... artık bir kadınım değil mi?.

Hayretle sigaramı ağzımdan çektim. Tuhaf, garip bir sesle gülerek :

— Bana bir sigara ver! dedi.

Sesi kalınlaşmış, daha manâlı bir âhenk almıştı. Ağzına sigarayı koydu-ğum zaman derin bir nefes çekti, sonra dumanlarını ağır ağır salıverdi.

— Geride bir âlem bıraktım ki Süleyman, artık hiç birşey hatırlıyamıyorum.

— Nasıl âlem ?..

— Genç kızlığımın âlemi?. Zavallı Mehpare... ne büyük, ne güzel hulyalarım vardı. Hepsi yıkıldı. Fakat şimdi daha çok bahtiyarım. Şimdi yaşamaktan daha çok zevk duyuyorum.

Kolları iki yana serili ve hareketsiz bir halde yatıyordu. Sigarayı ağzından çıkarmadan tok bir sesle konuşuyordu. Bir aralık gözlerimi kapayarak sesini dinledim: Otuz yaşında bir kadın gibi kelimeleri dişleri ile ezerek mırıldanıyordu.

— Bahar gelince, korunun bütün ağaçları çiçek açardı. Denizin maviliği, toprağın yeşilliği, kuşların sesi, beni ne çok avuturdu. Bir şeftali ağacının altına giderek saatlerce otururdum. Dadım bana bir masal anlatmıştı: Eskiden bir memlekette bahar gelince, kızlar ağaçların altına oturarak kısmetlerini beklerlermiş.. sonra kılıcı belinde, güzel delikanlılar gelir, bu kendi hulyaları içinde bekleşen kızların oturdukları ağaçları kuvvetli kollariyle silkerlermiş, bahar çiçekleri gül yüzlü kızların lepiska saçlarına düşermiş. O zaman delikanlılar diz çöker, sevgililerinin yanaklarını öperlermiş...

— Ne güzel masal!..

— Evet, ne güzel masal... işte ben de bir aşk âleminin mevcut olduğuna inandığım gündeberi her bahar böyle çiçek açmış ağaçların altına gider, oturardum. İlk zamanlar ben de hulyalara dalar, kara gözlerinde aşk dolu, levend ve güzel bir delikanlının, sırma işlemeli kadife elbiselerle karşıma dikileceğini, kuvvetli kolları ile altında oturduğum ağacı sallıyacağını, pembe şeftali çiçeklerinin başıma ve omuzlarıma döküleceğini vehmederdim. Fakat bu tahayyül uzun sürmedi, hayal âleminden ümit beklemek beni usandırdı. Baharları o ağacın altına gitmekten âdeta tiksindim. Okuduğum romanlar bana yeni bir âlem yarattı. Bu âlem, içinde birçok heyecanların saklı bulunduğu güzel bir âlemdi ki, hiçbir zaman beni kendisinden uzaklaştıramadı. Niçin bazan yalnız kalbimizle, kafamızla hareket edemiyoruz, niçin mevcudiyetimizde var olan esrarlı birşey, garip, kuvvetli ve kudretli birşey bizi çekip götürüyor, bütün harekelerimizin âmiri oluyor ? İşte bunu anlıyamıyorum.

— Anlıyamazsın.

— O kadar esrarlı birşey mi?

— Hayır, o kadar girift ve uzun bir mesele...

Mehpare ağzından sigarayı çıkarıp bana uzattı. Aldım ve tablaya bastırdım. Kollarını kıvırarak ellerini ensesinde birleştirdi, göğsü daha çok şişti ve vücudu daha çok kıvrıldı :

— Benim ilk aşkımı merak etmez misin Süleyman...

— Eğer çok uzun yıllar önce geçmiş bir aşk ise kıskanmam..

— Kıskanmak mı?. Fakat altı yıl oldu ve benim miskin sevgilim, şimdi toprak altındadır.

— Öldü mü?

— Evet, zavallı, ne budala bir çocuktu. Fakat ne güzel gözleri vardı.

Akşamları birkaç defa yalının arkasındaki yoldan geçerken gördüm. Gözgöze gelince, yüzü kıpkırmızı kesiliyordu. Bu çocuğun benim için buralarda dolaştığını hissettiğim gün, ben de pencereden ve balkondan ayrılmaz oldum. Galatasaraya gidiyordu. Her hafta izinli dönüyor, yalnız başına bazan rıhtımda, bazan yalının arkasındaki yolda, bazan da bizden az uzakta bulunan ve bizim yalıyı gören evlerinin balkonunda görünüyordu. On üç yaşında bir genç kızın bu alâka karşısında duyabileceği şeylerin ne olduğunu tasavvur edemezsin. Kendimi büyümüş, bir sultan olmuş, güzelliğiyle bütün erkeklerin gönlüne girmiş bir kadın sanıyordum. Gurur duyuyordum. Artık ayna önünde küçük yüzüme bakıyor, omuzlarımı açarak tenimin güzelliğine bakıyor, gözlerimi süzerek ve kirpiklerimi boyayarak yüzümde ve vücudumda kadınlığın cazip manasını arıyordum. Bir gün sevgilim, bana bir mektup attı, tatlı bir levanta kokusile dolu penbe bir kâğıt içinde aşktan bahseden uzun bir mektup.. bir gün de ben ona böyle bir mektup yazdım, bir gece koruda buluştuk. Allahım, karşımda nasıl kızarıp kekeleyerek durdu. Yazdığı gibi konuşamıyordu. Uzaktan güzel görünen yüzü, yakından bütün manasızlığiyle sırıtıyordu. Yüzünde mevcut olan bir tek güzellik gözlerindeydi. İri siyah bir çift göz.. fakat o kadar çekingen, o kadar korkak gözler ki...

— Sonra Mehlika?.. Sevgilin öldü mü?

— Bitirmemi mi istiyorsun!.

— Evet..

— Kıskanç.. o zavallı bir çocuktu, toprak altına girmiş bir insan sana korku vermesin.

— Sonra, nasıl öldü ?

— Onu hep yağmurlu gecelerde koruya çağırırdım. Yağmur altında saatlerce bekletirdim. Bir gece yanına gittiğim zaman, ağacın gövdesine büzülmüş, titriyor buldum. Beni görünce doğrulmak istedi, fakat mavaffak olamadı. Yüzü sapsarıydı. Sadece: «Nerede kaldınız!» dedi. Dişleri birbirine kenetlenmişti, zorla evine gitmeğe ikna ettim. O gece gitti ve yattı, bir daha kalkmadı. İki ay sonra bronşitten öldü.

Ayağa kalkarak pencere önüne kadar geldim :

— Ona acımadın mı ?.

— Acımak mı?. Evet, evvelce ona acırdım, şimdi hayır...

Dönüp Mehparenin yanına kadar yaklaştım. Ve yanıbaşına diz çöktüm, yavaş yavaş uzandığı yerden doğruldu, saçları darmadağın, yüzü sıcak ve pembe, tuvaleti perişandı.

— Şimdi acımıyorum. Çünkü miskin bir erkekti. Benden dört yaş büyük olduğu halde, bir gün bile parmağımın ucunu tutmak cesaretini gösteremedi. Mehpare birdenbire sol eliyle saçlarımı kavrayarak dikildi :

— Yüzüme niçin öyle bakıyorsun? dedi.

— Seni dinliyorum Mehpare...

— Hayır, gözlerin daha çok güzelleşti, niçin kirpiklerini kırpıştırıyorsun!.

— Bilmem!

Sağ elini kaldırıp hafifçe yüzümü tokatladı ve başımı göğsüne çekti :

— Bilmem, bilmem!. sen hiç birşey bilmiyorsun. Fakat gözlerin herşeyi söylüyor!.

— 10 —

Dışarıda kışın ilk karı başladı. Gökyüzününden inen lâpa lâpa karlar, büyük, kurşunî kelebekler gibi uçuşuyor, sonra beyazlaşarak damlara, topraga ve pencere camlarına düşüyordu.

Yeniden saate baktığım zaman, içimdeki sabırsızlık büsbütün arttı: Mehpare bugün geleceğini söylemişti. Fakat ya vapur işlemiyorsa, ya gelemezse, ya...

Ancak bir saat sonra burada olabilirdi. Fakat bu bir saati nasıl öldürmeli?. Bir kitap alıp okumak istedim, hayır.. imkân yok.. gözlerim ve müfekkirem hiçbir şey kabul etmiyor, düşünemiyorum. Yüzümde dalga dalga bir ateş dolaşıyor ki, işte beni asıl yere vuran bu ateş oluyor... sıcacık bir odada, dışarıda yağan karı seyrederek yapayalnız beklemek.. beklemek..

— Arkası var —

Küçük Hikâye:

BirNezaket ve Merhamet Hikâyesi

Yazan: NAHİD SIRRI

Hayrettin odadan içeri girdiği zaman karısı Münevver elindeki küçük el aynasında yüzünü tetkik ediyordu. Yorgun ve daima boyalı yüzünü.. Hayrettin dudaklarında zehir gibi bir tebessümle kadının üzerine yürüdü, çok sert bir hareketle onun ellerinden aynayı çekip alarak kanepenin üzerine fırlattı. Bunun üzerine kadın oturduğu koltukta doğruldu ve halâ güzel mavi gözleri garip bir ateşle yanarak sordu:

— Ne oluyorsun kuzum?

— Ne olduğumu çok güzel biliyorsun.

— Ben hiç birşey bilmiyorum.

Erkek biraz kısık bir sesle cevap verdi:

— Münevver, pekâlâ biliyorsun!

— Evet, dün geceden beri yaptığın taşkınlıkları, manasızlıkları görüyorum. Fakat emrazı asabiye mütahassısı olmadığım için bunların sebebini anlamaktan acizim.

— Hiçbir taşkınlığım ve manasızlığım yok. Bilâkis nefsime tamamile hakimim. Lâkin dikkat et, her tahammülün bir haddi vardır!

Kırkını geçer geçmez gelmiş ve gittikçe artmış bir şişmanlıkla o güzel ve meşhur endamını kaybeden geçkin kadın, ağır ağır ayağa kalktı. Ayakta omuzlarını silkti ve başını sallayarak:

— Şu halde beni hiç bir yere götürme. Hiç kimse ile konuşmayayım. Şu halde beni eski zaman kadınları gibi kafes arkasında yaşat! dedi.

Karısına nisbetle yedi sekiz yaş genç görünen, uzun boylu, zaif ve hiç dökülmemiş saçları ancak şakaklarında beyazlanmış erkek :

— Sözlerimi gülünç bir hale sokma. Sana kafes arkasında yaşa diyen yok. Fakat cemiyet kadını olmak demek ilk tesadüf olunan erkekle lâubalileşmek değildir. Onunla köşelere çekilerek herkesin müstehzi ve manidar nazarları altında saatlarca fiskos etmek değildir.

— Ama bu adeta bana emniyetsizlik gibi birşey.

Erkek son sözleri yavaşça tekrar etti: Emniyetsizlik gibi bir şey.

— Dikkat et Hayrettin, dikkat et!

— Ya etmezsem!

— Etmezsen.. Sonra..

Kadının göğsü seri bir nefes alma içinde inip çıkıyordu. Kapıya doğru yürüdü ve tam kapının önünde:

— Etmezsen şimdi hayalinde icad ettiğin şeyler, sonra birer hakikat olabilir! dedi. Ve hızla kapıyı kapayarak gitti.

Odada yalnız kalınca Hayrettinin hiddeti birden geçmiş göründü. Demin karısının oturup aynada yüzünü tetkik ettiği koltuğa dudaklarında garip bir tebessümle oturdu ve cebinden çıkardığı tabakadan bir sigara alarak ağır ağır yaktı. İçmeğe, bir taraftan da pencereden dışarıları seyre koyuldu. Karı koca evleneli, yani tam on üç yıldır, Ayaspaşada aynı apartmanda oturuyorlardı. Apartmanlarının Boğazla Marmaraya çok güzel bir nezareti vardı..

❖

Hayrettin, karısını âşk olup ve akrabasiyle yakın dostlarının bütün itiraz ve muhalefetlerini hiçe sayıp almıştı. Münevver İstanbulun çok eski ve kibar fakat sonra hayli düşmüş bir ailesine mensuptu. Ancak birkaç sene süren ilk evlenmesiyle Hayrettine rasgelişi arasında epey macarası olmuştu. Fakat bu macaraların sadece birer gönül macerası olduğunu, geçim ve menfaat endişelerinin bu maceralarda hiçbir rol oynamadığını iddia etmek güç bir işti. Hayrettin ise yine kendisi gibi, yani babasının, dede ve amcalarının, dayı ve eniştelerinin isimlerini duyunca ade-

ta bir tarih parçası muhayyilelerde canlanmakla beraber nasıl geçindiği ve lüksü için lâzım parayı nerden bulduğu oldukça esrarlı bir muhibbesinin çayında tesadüf etmişti. O zaman henüz bütün güzelliğine, tekmil teravetine sahip bulunuyordu. Henüz şiddetle arzu edilen, etrafında bin bir ihtiras tutuşan bir kadındı. Fakat kendisi güzelliğinin ve teravetinin artık son demlerinde bulunduğunu hissediyor, dışı bütün nefasetini muhafaza etmekle beraber kurtların içten içe kemirmeğe başladıkları bir nefis meyve haline geldiğini, yılların gizli gizli yaptıkları tahribatın birdenbire meydana çıkacağını anlıyor ve birkaç sene sonra nasıl, ne halde, ne ile yaşayacağını gizli gizli, acı acı düşünüyordu. Eline pek çok para geçmiş fakat maalesef hiçbir şey biriktirememişti. İşte Hayrettin bu müşkül ve elim günler gelmeden karşısına çıkmış ve kendisini görürgörmez severek hemen izdivaç teklif etmişti. Hem genç ve yakışıklı, hem de zengin bir adamdı.

Ve tabiî Münevver, teklifini derhal minnetle kabul etmişti.

Hayrettin karısına hakikaten onu görürgörmez, tıpkı masallarda olduğu şekilde âşık olmuştu. Ve izdivaçtan sonra Münevverden, aşkına gördüğü oldukça hararetsiz mukabele kendisini çok mustarip etmişti. Onu müthiş kıskanıyordu da.. Bir suçunu gerçi yakalamamıştı,fakat evlendiklerinden berihiç kimse ile kendisini aldatmamış olduğundan yine emin değildi. Fakat bu vaziyet ancak iki üç yıl devam etmiş, sonra Münevver birden, pek kısa bir müddet içinde çöküvermiş, şişman, gözlerinin altı çökük, gerdanı porsuk, sarıya boyalı saçlarının dibleri bembeyaz görünen ve dişlerinde iğretiler gittikçe artan bir kadın haline gelmişti. Bu hal karşısında da erkeğin kalbinde ancak dış güzelliğinin hâlkettiği aşk soğumuş, yerini merhamete çok benzeyen bir şefkata, hattâ bir istihfafa terkederek mazi olmuştu. Ve Münevver gençliğini, güzelliğini kaybettikten sonra kocasının kıymetini bilmiş ve ona şiddetle bağlanmıştı. Lâkin aşkı öleli tabiîdir ki Hayrettin ona karşı sadakat göstermiyor, kendisini her fırsat ve imkânda aldatıyordu. Sade bir nezaket ve merhamet hissile hiç birşey his ettirmemeğe çok gayret ve itina ediyordu. Bunda şimdiye kadar muvaffak ta olmuştu.

Aradan belki bir saat geçmiş, şimdi Hayrettin gazeteleri okumağa koyulmuştu. Kapı tekrar açılarak Münevver içeri girdi. Mahcup ve meyus gibi bir hali vardı. Fakat inik gibi duran iri mavi gözlerinin parlak ve ışıklı olduğu belliydi. Kocasının ta yanına gelerek oturdu ve elini bir elinin üzerine bırakarak dedi ki:

— Bak, sana yemin ediyorum, o Halûk Ferid denilen adamla aramda en küçük bir şey geçmemiştir, bundan sonra geçmesinin imkân ve ihtimali de yoktur. Kendisine karşı ve senden başka herkese karşı en mutlak şekilde lâkaydım. Hayrettin, vallah kendini beyhude yere üzüyorsun!

Erkek yavaşça elini çekti, gazetesini katlayıp bir tarafa atarak ayağa kalktı: — Görüyürsun ki mustarip oluyorum, kıskanıyorum. Şu halde okadar uzun bir zaman bu mendebur herifle başbaşa kalmakta ne mana vardı!

— Çok tuhaf bir hikâye anlatıyordu, senin buna ehemmiyet vereceğin hatırıma gelseydi kendisini elbette dinlemezdim. Ne bileyim, insan on üc senelik karısına emniyet etmez mi? Onu halâ kıskanır mı?

Hayrettin:

— İnsan sevince kıskanır! dedi. Ve halâ sükûn bulamadığı için kalırsa nefsine hükmedemiyerek çok fena şeyler söylemekten korkan bir adam edasile, karısını yalnız bırakarak dışarı çıktı. Zaten birkaç mektuba cevap yazması lâzımdı. Bunları yazmak için yazı odasına çekildi.

Uzun seneler sevilmiş, arzu edilmiş ve kıskanılmış olan eski macera kadını etrafında artık hiçbir arzu uyanmadığını görerek ıstırap çekiyor, artık ok sevdiği kocasını muhafaza edemeyeceğini, güzel ve genç kadınlara kaptıracağını düşünerek kendi kendini yiyordu. Ve ona ihanet eden, sade onun sayesinde geçirdiği bir iki senelik çılgın aşkın minnetini muhafaza ederek ona acıyan, fakat ihtimal ki bu merhametinde eski aşkından halâ bir parça da yaşayan erkek, karısını avutmak için bazan böyle kıskanç koca rolü oynuyordu. Artık tamamile yaşlı bir kadın manzarası arzeden Münevvere karşı erkeklerin gösterdikleri hürmet ve alâkalar sırf kendi mevkiine karşı gösterilen bir saygı, sırf kedisini memnun bırakmak için sarfedilen bir dikkat ve itina eseri idi. Fakat Hayrettin bu nazik ve hurmetkâr muameleleri gösteren erkeklerin ona karşı başka tasavvurlar beslediklerini ve ondan yüz de bulduklarını iddia ederek kıskanç bir koca rolü oynuyor, ve bu hal karısının endişe ve ıstıraplarını bir müddet teskin ediyor, geçkin kadın:

"— Mademki kıskanıyor, şu halde demek ki beni hâlâ seviyor. Şu halde daha benim elimden alamıyacaklar!„ diye avunuyordu.

. . Fakat acaba bu sahte kıskançlık kendisini yalnız bunun için mi müteselli ve bahtiyar ediyordu? Günahkâr mazisinin hasreti içinde belki gizli gizli yanan ve kendisini artık kimsenin istemeyişile mustarip olan kadın acaba bu bir nevi sadaka olan kavgalar esnasında gizli ve kirli bir haz içinde hiç ürpermiyor muydu?.. Eski bir macera kadınının aşkı ne dereceye kadar temiz olabilir ve o kadın mazisindeki bütün duygulara ne dereceye kadar veda edebilir?..

Hayrettin karısına hakikaten onu görürgörmez, tıpkı masallarda olduğu şekilde âşık olmuştu. Ve izdivaçtan sonra Münevverden aşkına gördüğü oldukça hararetsiz mukabele kendisini çok mustarip etmişti.

MARAŞ
MÜDAFAASINDAN BAZI PARÇALAR

Yazan; Ali Enver TOKSOY

Kurtuluş bayramında Cumhuriyeti temsil eden iki Maraşlı yavru.

12 Şubat Maraşın düşmandan kurtulduğu mutlu güne tesadüf eder. Ondokuz sene evveldi. Meş'um Sevr muahedesince çizilen şimal hududunu işgal için yola çıkan Fransız ordusundan takviyeli bir tabur da Maraşa gelmiş, şehrin muhtelif semtlerinde mevki alarak top ve tanklarını yerleştirmişti.

O tarihte Maraşta noksan bir jandarma bölüğünden başka asker yoktu. İngilizler tarafından yapılan müteaddit araştırmalar sonunda ahali elindeki silâh ve cephane toplanmış olduğu cihetle kimsede hattâ av tüfengi dahi kalmamıştı. Senelerce devam eyliyen Umumî Harp dolayısıyle ziraî, iktısadî durum da sarsılmış herkes iaşesini teminde büyük bir müşkülatla karşı karşıya gelmişti.

Düşman işgalinin yarattığı ıstırap her kalbe nufuz eylemiş, şiddetini günden güne arttırmakta idi. Artık kimsede bu acıya tahammül eder bir hal kalmamıştı. Zengin, fakir bütün halk, icabında altındaki yatağı satarak silâh ve cephane tedarlkine koyuldu.

***

Bir gün hamamdan çıkan bir Türk kadını üç serhoş düşman neferinin taarruzuna uğradı. Hadiseye şahit olan ve cadde üzerindeki dükkânında taze süt satmakla meşgul bulnnan İmam adlı yetmişlik bir ihtiyar mütearrızlara; yaptıklarının çirkin olduğunu, çekilip gitmelerini ihtar eyledi. İçkiden kendilerini kaybeden mütecavizler Sütçü İmamın sözlerine ehemiyet vermiyerek

Maraşlı bir küçük kız Millî kıyafetiyle

Türk kadınının peçe ve çarşafını yırtmakta devam ettiler. Sabrı tükenen İmam, dükkânına avdetle mavzerini mütecavizlere çevirdi ve namludan çıkan iki kursun üç serhoş düşman neferini yere serdi.

Hadisenin büyütülmesi üzerine Türk kahramanı dükkânını kapıyarak Elbistan cihhetlerine geçiyor, ve o havaliden topladığı iki yüzden fazla yiğitle Maraş harbine iştirak ederek umulmaz harikalar gösteriyor.

İşgalden bir müddet sonra kaleye Fransız bayrağı çekilmek istendi, ve bir cuma sabahı çekildi. Hadise şehirde bir yıldırım sür'atiyle yayıldı. Bir çok kimseler sabahın alaca karanlığında sokağa dökülmüş, güneşle beraber caddeler insandan geçilmez bir manzara iktisap eylemişti.

Arkadaşımız Ali Enver Toksoy, Gaziantep saylavı Ömer Asım Aksoy, Vali Ali Rıza Çevik ve Gazeteci Ali Nadi Ünlerden izahat alıyor.

Maraşın kurtuluş günü Asrî mezarlıkta şehitlikler Anıtı önünde merasim

Maraşın kurtuluş gününde Hükûmet erkânı Maraş kalesi önünde.

Üç bine yakın insan Ulu Camide toplandı. Hatibin minbere çıkmak üzere bulunduğu bir sıra idi. Ayağa kalkan bir genç:

— Kalemize Franız bayrağı çekildi. O orada dalgalanırken biz nasıl cuma namazı kılacak ve hatibin; topraklarımızı çiğneten padişahlar adına söyliyeceği sözleri dinliyebeğiz? Bundan daha ağır bir zillet mi olur? Namazı, kalde dalgalandıracağımız şanlı bayrağımızın sayesi altında kılmalıyız

Binlerce ve binlerce göz gencin üzerine dikildi. Herkes derin bir heyecan içerisinde idi. Kubbeyi çınlatan bir ses yükseldi:

— Namazı bayrağımızın sayesi altında kılacağız.

Aynı müteheyyiç genç, camideki sancağı alarak öne düştü. Üç bin insanın karıncalaştırdığı sokaklar etraftan katılanlarla mahşerî bir görünüşe büründü. Artık caddeler bu kalabalığı istiap edemez oldu. Bir okadar insan da sırtlar, iniş ve yokuşları aşarak kale eteklerine doğru adeta koşarcasına tırmanıyordu.

Aradan çok geçmedi. İndirtilen Fransız bayrağının yerinde daima olduğu gibi şanlı Türk bayrağı dalgalanmıya başladı. Kalenin geniş düzlüğünü dolduran binlerce ve binlerce insan Türk bayrağının dalgası altında cuma namazına durmuştu.

* * *

Bayrak hâdisesi harbin başlamasında mühim bir rol oynadı. Fransızlar, bir avuç Türkün gösterdiği heyecan karşısına, mevcut kuvetlerinin savaşa kâfi gelmiyeceğini pekâlâ takdir ederek yeni ve mühim kuvvetleri celbetiler. Türk Maraş bu kuvvetlerle bu kuvvetlere müzahir top, tank ve tayyarelerle dört yandan muhasara altına alındı.

Türkün ezelî kahramanlığı Maraş meydan muharebesinde dünyayı bir kere daha hayrette bırakarak şekilde ve sayısız celâdet menkabeleri yaratılmak suretile tecelli etti. Düşman, garpteki muzafferiyeti, Suriyedeki kolay istilâsıyle mağrur ve müftehir, galip düşman; toplarına, tanklarına, tayyarelerine, büyük bir itina ile teçhiz edilmiş bunca askerine ve kendisine iltihak eyliyen Ermeni gönüllülerinden müteşkkil muazzam kafilelere rağmen bir avuç Türk karşısında boyun eğmeye mecbur kaldı Maraş, bu azemeti yirmi üç günde tarumar ederek, ebedî istiklâlini bir daha muhafaza ve onu tehlikeden kurtarmış oldu.

Kurtuluş bayramında küçük kahramanlar zeybek oynuyor.

Maraş müdafaası dünya tarihinin eşini nâdir kaydettiği, sayısız şehamet ve hamaset menkabeleriyle dolu bir zafer destanıdır. Her türlü müdafaa imkânlarından mahrum kadın, erkek bir avuç Türk, şehri dört yandan saran

Maraş: Kahramanlar çeşmesi.

toplu, tanklı ve tayyareli muazzam düşman kuvvetlerini yirmi üç gün gibi kısa bir zaman sonunda hudutlarından kovmuş ve bu suretle fıtrî ve ezelî kahramanlığımızın lâyemut ve üstün bir örneğini daha yaratmıştır.

Filhakika, bu zafer Maraşa; binlerce evlâdının şehit, bir o kadarının gazi ve beş binden fazla evinin oturulamıyacak şekilde harap düşmesi suretile pek ağıra maloldu. Fakat buna mukabil Kartacayı, Verdünü çok geride bırakan ve Maraşla birlikte bütün bu havaliyi işgalden kurtaran öyle eşsiz bir müdafaa ve zafer yaratılmıştır ki, hasıl edilen bu netice, uğranılan zarardan elbette kat, kat çok daha yüksek ve kıymetlidir.

Maraş müdafaası, yalnız biz Türklerin değil, bütün bir medeniyet dünyasının ve hasımlarımızın takdir ve hayretlerini celbetmiştir. Gösterilen harikalar, yaratılan şecaat ve şehamet menkabeleri, insan kudretinin fevkinde sayılacak şeylerdir. Türk celâdet ve kahramanlığının, Türk feragat ve fedakârlığının, nihayet Türk vatanperverliğinin eşsizliği, bu savgada bütün medeniyet dünyasının gözleri önünde bir kere daha tecelli etti. Maraşı millî kahramanlığımızın timsali addetsek yeridir.

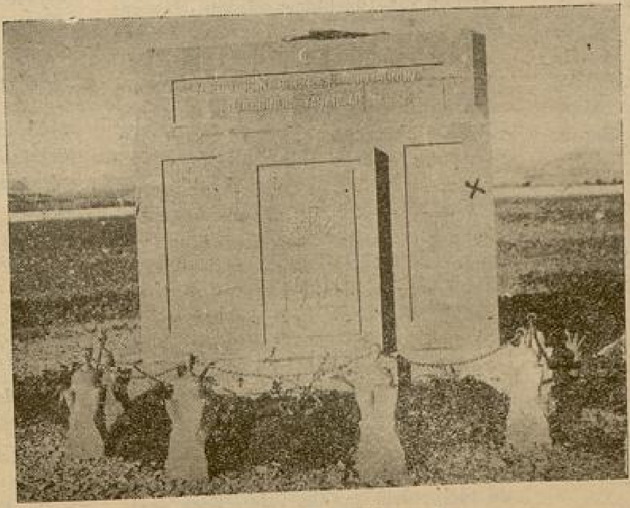

Asri mezarlıkta şehitlikler anıtı.

No. 4

Aşağı taraf kâmilen dolmuş, balkon'da ancak bir kaç boş yer kalmıştı. Karşı localardan birinde müfettişle beraber oturan sıhhiye Müdürü ile göz göze gelerek selâmlaştık.

—Sordun mu Fikret kaçta başlıyormuş...

— Dokuzda.

— Yarım saat var demek.. Sen gelde İstanbulu arama, her şey dakikası dakikasınadır.

— Ne söyleyorsun dostum... Hele son zamanlarda.

İki sene kaldım da bana iki gün gibi gelmedi... Bir ay sonra mezuniyet alıp gideceğim, hep onu düşünüyorum. Karım hayret edercesine:

— Ya?.. Biray sonra gidiyorsunuz öyle mi?..

— Evet fakat pek az kalacağım. On gün kadar... Vaktin yaklaştığını zaman zaman gürültüler halinde başlayan alkış seslerinden anladım. Bir saniye göz lerim karşı locaya ilişti. Müdür başiyle beni çağırıyordu... Karımla arkadaşımı orada bırakarak arka taraftan bulundukları locaya geçtim. Müfettiş gülerek:

— Doktor, diyordu. Yarın erken kalkabilecek misiniz bilmem...

— Bu hususta alışkanlığım vardır efendim.

— Çok iyi.. Malgaraya kadar gideceğimiz için yola biraz erken çıkmamız lâzımda...

Salondaki ışıklar sönmüş film başlamıştı. Birinci kısmın sonuna kadar orada kaldım... Elektirikler yanar yanmaz locaya döndüm... Karım:

— Nerde kaldın Sabri?.. Diyordu.

— Yarınki seyahat için Müfettişle konuştuk...

— Biraz uzun sürdüde.

— Ne yapayım film başlamıştı.

Karımın bu serzenişinden bir şey anlayamadım. Neler sezdirmek istiyordu acaba... En gizli taraflarını bütün çıplaklığı ile bir ayna gibi aksettiren gözlerine bakarken tekrar elektrikler söndü.. Bir kaç dakika oyunu takip edemedim. Dimağımın içinde ince yollarla şırıltısız akan vehim ırmağı yine feyezan etti. Garip bir hissi kablelvuku bana karma karışık meçhul mansaplar gösteriyor...

Böyle zamanlarımda kalbim Bukalemun gibi her saniye bir başka boya, bir başka renge giren acaip mahlûk ve ruhum Otellonun yüzünden kara: Salonun loş köşelerine daldım. Boş gecede dolaşan bir serseri şahsp gibi karanlığın namütenahiliğinde hırsla, infialle çırpınan gözlerim hüzme hüzme olan aydınlığın titrek okları üzerinde perdede canlanan şekillere kaydı. Aldatılarak ekarte edildiğinin farkında olmayan zavallı adam karısını en içli özleyişle ve kalbinde heyecanlarla bürüyen bir lerzişle kucaklayordu. Ömründe ilk defa sinemaya giden ve filmdeki bir eşeği kendi eşeğine benzeterek "Hırsızlaza bak, benim eşeği çalmışlar, götürüyorlar„ diye bağırıp perdeye ateş eden laz gibi bende az kaldı hala karısını kollarında sıkan adama "yalan karın seni aldatıyor„ diye bağıracaktım. Okadar fena oldum... Dimağımda dolaşan vefasızlık her devrinde türlü türlü şekiller aldı. Kısa saniyeler içinde uzun uzun düşündüm. Tahsilimi tıbbiyede ikmal ettim, ama Edebiyata olan temayülüm pek fazla idi... Fakültede Doktorluğa hazırlanan talebeler gibi boş zamanlarımda Edebiyat vadisinde ateşin bir merak ve hevesle etütler yapardım. İşte ozaman tesadüf ettiğim Şekispirin; Vefasızlık: Senin ismin kadındır... Diye uçan bir saadetin ufukta kayboluşunu dolu gözlerle seyreden satırı hala gözümün önündedir...

Halbuki ben ne bu senaryonun bedbaht kahramanı kadar muztarip, ne de bir Esatirî zalim kadar mazohistim, öyle ise neden âlemin saadet veya felâketine ortak oluyorum acaba...

İztirap çekenlere Allahın verdiği yegâne işkence hassasiyetidir bence. Beşeriyetin icat ettiği Kozmopolit telâkkiler içinde bunun ne derecede bir kıymet olduğunu bilmem... Lâkin kendimde bu hissin aynını duyuyorum. Ve şu an isteyorum ki hassasiyetim beni aldatmış olsun, buna nekadar razıyım.. Bu hayatımda karalanan bir yaprak oldu. Ben bu acı, buruşuk sahifeyi bir daha görmemek üzere müebbeden kapatacağım... Saadetimi kuşatan koyu bulutları görmemek için kalbimden bir parçasını feda ederek gözlerimi sıkı sıkı yumacağım. Film ruhumda siyahlaşan gece ile nihayet buldu. Bitti. Karanlık dar sokaklardan eve dönerken karım kolumda serçe kuşları gibi sekerek yürüyordu. Ona:

—Nasıl, filmi beyendin mi İclâl diye sordum. Cevap verdi:

— Eskiden böyle filmler beni ağlatırdı.

— Şimdi?..

— Bilmem pek okadar tesir etmi-

yor. Romantik olduğu için mıdir nedir?..

— Fakat hakikata daha yakın buldum.

— Olabilir belki.

Karım yalan söyliyordu. Filmin onda bıraktığı tesiratı farkettiğim için bunları sormuştum. Ve kimbilir neden böyle yanlış telâkkiler, kısa kısa cevaplarla benden sükût istedi.

***

Günler ne çabuk geçiyor... Zamanın rüzgâr gibi takvimlerden alıp götürdüğü yaprakların farkında bile değiliz. Yeknesak saatlerimizden kopardıkları yere bir damla lezzet bırakarak kaçıp gidiyorlar... Ve biz bunun tadiyle avunmaktan gözümüzün önünden uçanları seyretmekten başka bir şey yapamıyoruz... Malgaradan döneli iki gün oldu. Nekadar gayri sıhhî bir yer, insan nefes almaktan bile çekiniyor... Sokakları şöyle dursun cadde dedikleri yerleri pislik götürüyor. Belediye fakirmiş, evet ama halkın mizacı ondan fakir. Birbuçuk ay sonra tekrar gideceğim bakalım verdiğimiz raporların tesiri nedereceye kadar hükmünü sürmüş olacak... Bu sabah Deniz banyosundan henüz çıkmış geziniyordum. Karım benden çok daha erken hazırlanmış elindeki meşin kırbacı kilotuna vurarak; genç ve mağrur bir suvari zabiti gibi, evin içinde bir aşağı bir yukarı doğru dolaşıp duruyordu. Aynanın karşısına geçtim. İhtiyat zabitliğimden kalan hâki triko elbiselerim bana birkaç dakika geçmiş günlerimin heyecanlarla karışık hatırasını yaşattı. Köşe etejerinin üstünde altı sene evvel bu elbiselerle çektirdiğim resme uzun uzun baktım. Gördüğüm farklar gözlerimin etrafındaki kırışıklar ve saçlarıma düşen aklardı... Nal seslerini duyarak kapıya koşan karım valize koyacağı yiyecekleri sevinçten ortada bırakmıştı. Bende antreye doğru yürüdüm. Fikret kendi atını; yedeğinde daha üç hayvan tutan nefere teslim ederken karım kapının merdivenlerinde sabırsızlanıyor:

— Bunların üçü de güzel.. Ben hangisine bineceğim Fikret bey diyor ve sonra:

—Şu beyaz benim olsun olmaz mı?.. Diye ilâve ediyordu. Bizden iki yalı yukarda oturan Borsa komiserleri de galiba bir yere gidecekler ki kapıların önünde otomobil duruyordu. Hazırdık. Valizi gerideki Jandarma neferine verdim. Sahildeki şosadan Barbaros yolunu tuttuk. Sabah güneşi bizi tatlı tatlı ısıtıyordu. Küçük tepelerin eteklerinden Deniz kıyısına kadar uzanan Ağaçlıkların arasından gidiyoruz. Tektük önümüze çıkan köylü arabalarından hayretle bizi seyrediyorlardı. Belki ilk defa tesadüf ettikleri bu kadınlı suvari kümesini parmaklariyle birbirlerine göstermekten kendilerini alamıyorlardı. Küçük küçük dalgacıklarla sahilin kumlarını yalayan marmaranın gümüşü suları; açıklarda güneşin rengini emmiş bakır bir tepsi gibi parlıyor, Sathında yüzen yelkenlilerle renk ve şekillerin canlandığı muazzam tablolara benziyordu ..

Üçümüz de at başı beraber gidiyorduk. Bir aralık Fikret:

— Nasıl Sabri dedi. Kendine güvenebiliyor musun?.. Onun böyle damdan düşercesine yarı müstehzi soruşu izzetinefsime ait en nazik bir tarafımı balyozlar gibi oldu. Ve ne istediğini anlamamış görünerek:

— Ne olacak diye sordum.

— Koşalım...

— Hayhay..

— Bahsi kim kaybederse bir çay verecek razı mısın?..

— Mükemmel..

— Şu halde kumandayı İclâl hanım versin.

— Haydi öyleyse İclâl üçe kadar say.

Fikretle bir hizaya geldik yolumuz ilerde diğer bir yolla iştirâk ediyordu... Karım kenara çekilmiş kendine büyük bir kumandan süsü vererek sayıyordu

— Dikkat edin.. Bir... İki... Üç.

İlk çıkışda Fikret ile beraberdik. Daha henüz yüz metre alabilmiştik üç yol ağzındaki hafif virajı dönerken birdenbire önümüze kesif bir sığır sürüsü çıktı. Fikret Atının başını kısarak hendeğe indi. Benim Hayvanım ürkmüş üstünden beni atacakmış gibi şahlanıyordu. Dizginleri sıkı sıkıya yakaladım. Hayvanın başı böyle kuvvetle çekilince biraz sükûnet buldu. Karım da bize yetişmişti.. Sürüye yol vermek için kenara çekildik. Fikret bu olmadı diye ikinci bir yarış teklif edereken karımın bakışlarında şikâyete benzer bir durgunluk hissettim. Rengi biraz sararmış ve gözleri eski çerçevesinden taşar gibi olmuştu... Ona göz kırparak Fikrete döndüm:

— Haydi bu seferde kumandayı ben vereceğim.

— Hazırım.

— Bir... İki... Üç..

İlk hamlede ondan ilerde idim. Yavaş yavaş hızımı kesince o yanımdan rüzgâr süratiyle sıyrılıp geçti. Yetişeceğimi zannederek dolu dizgin koşuyordu. Böylece bir yarım kilometre kadar gittik. Ona seslendim:

— Yeter artık dur. Kazandın:..

Beynelmilel Studyolarda en büyük ikramiyeyi almış bir binici azametiyle hayvanını kocaman bir kavisle çevirdi.

— Nasıl?..

— Bravo dostum!

— Eh çayı hakettim değil mi?

— Ona şüphemi var.. Hem haketmek için daha ne lâzım ki.

— Gününü ben tayin edeceğim olur, mu?..

— Nasıl istersen.

Güneş kaynar bir hava halinde tepemizden aşağı dökülüyor, yakıcı sıcaklığında bizi buram buram terletiyordu... Barbaroza yaklaştık, köy ilerde gözüküyor ve uzaktan şirin bir belde gibi göze çarpıyordu. Yeşil ağaçlar evlerin damlarını saklayacak kadar sık ve Deniz kıyısına kadar sarkmış... Burası tıpkı kitaplarda Eotografları gördüğüm göl kenarlarına kurulmuş küçük İsviçre köylerine benziyor, dağlardan süzülerek iki taraflı ağaçların arasından geçen bir derenin yanındaki çayıra yerleştik. Biraz ötede kayaların üstünden köpüklerle dökülen bir çağlayan gürültülü bir nakaratla koruya ninniler söylüyor, söğüt dallarının gölgeli yapraklarına gizlenmiş kuşlar; haricin kavurucu sıcaklığına bigâne; sesleri uzaklardan gelen ağustos böceklerinin karma karışık, tiz çığlıklariyle birleşiyor... Derenin şırıltısı da sanki bunlara mütemadi bir kahkaha ile gülüyordu.. Ben buraya artık yer yüzünün cenneti diyeceğim. Fakat ne öyle Nedimin Sâdâbâtı kadar mübalağalı, ne Dantenin cenneti gibi mahayyel.. Zengin bir renk ve ses neş'esi içinde saatler nasıl geçti bilmeyorum. Yemeklerimizi çimenler üstünde büyük bir iştiha ile yedik.

Bir aralık Fikret:

— Durun ben size tarladan karpuz koparıp getireyim dedi. Ve gitti. Karım biraz ilerde şarkı söyleyerek geçen derenin, birbirine karışan dallar arasından dökülen ışık hüzmeleriyle harelenen yüzüne bakıyor; kuşların, böceklerin bitmez tükenmez cıvıltıları arasında canlı ve şeffaf bir rüya gibi sürüklenip gidiyordu... Ona sordum:

— İstanbula ne zaman gideceksin İclâl?..

— Daha karar vermedim. Oraya gitmek için hazırlık olmalı.

— Peki ne lâzım.

— Her şey.

— Acaip.

Karım bir makine hızı ile başını çevirdi. İki dakika evvel derenin şırıltılı akışına dalan şairane İclâl sanki o değildi.. Ve şimdi tıpkı yayında yavaş yavaş gerilen bir ok gibi şikârının üstüne atılmağa hazırlanan bir dişi kaplandı.

— Neler lâzım olduğunu sen benden iyi bilirsin. Acaiplik senin anlamamanda.. Böyle beni terslercesine söz söylediğini onda ilk defa görüyor ve şaşıyordum..

— Arkası var —

Nuranî Sakalın Göbeğime Kadar Sarksaydı?.

Yazan: YAŞAR SİHAY

Darılmayınız bayanlar. Fakat, hep kabahat sizler de. Niçin? diyeceksiniz ben de size sebeplerini söyliyeceğim. Ama eminim ki, yine söylediklerime kulak asmıyacaksınız. Çünkü, nurani sakalı göbeğine kadar sarkan bir kimse değilim. Eğer, böyle bir kimse olsaydım:

— Yarım asırlık hayatı vardır. Tecrübe sahibidir. Dinlemek gerektir! derdiniz. Zararı yok. Ben yine size hakikatı söyleyeyim de, sizler ister dinleyiniz ister dinlemeyiniz.

***

Ben her sabah tatlı uykumdan uyanınca büyük bir derdle karşılaşırım. O da, kız kardeşimin iskarpin derdir.

Sabahın altısında kalkar. Temizliğini yapar. Sonra da iş saateti gelene kadar oturarak düşünür. Ne düşünür? Tabî bunu, sizler de merak edersiniz değil mi? Hangi iskarpinimi giyeyim! diye.

Zavallı kızcağız! çalıştığı müesseseden aldığı bütün aylığını iskarpine verir. Mübalağa olmasın ama, bugün gardırobunun altında dizili duran iskarpinlerin tutarı yirmi beşi aşar. Bu kadar bolluğa rağmen, o yine her sabah odasında, kuru muşambaların üzerlerine oturarak; saatlerce hangi iskarpini giyeyim, bugün rahat ederim acaba? diye kendi kendine sualler açar.

Bu onda artık bir hastalık halini almış. Bir türlü vazgeçirtemedim vesselâm. Bazan onun bu haline içerliyerek:

— Kızım. Şu iskarpinlerini niçin bir numara daha büyük almazsın da

O da kızkardeşimin iskarpin derdir.

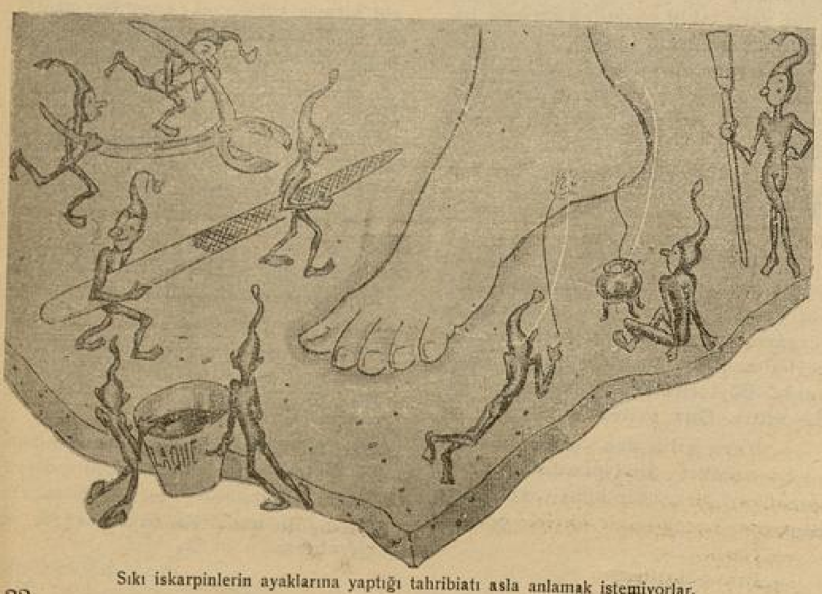

Sıkı iskarpinlerin ayaklarına yaptığı tahribiatı asla anlamak istemiyorlar.

böyle âzap içinde kıvranırsın dedim mi, seyredin fırtınayı. Kıyameti koparır ve:

— Ayakların müşekkel görünmesi için daima bir numara ufak iskarpin almak lâzımdır! diye tepinir durur. Fakat, çektiği âzap ve işkence aslâ aklına gelmez. Şüphesiz bu kaprislerin hepsi, kolera gibi salgın olan asrın hastalığı modadan ileri geliyor. Kendi kendime düşünüyor, ve:

— Kimbilir daha bizim hemşire hanıma benziyen kaç milyon bayan var derim. Ne yalan söyliyeyim. Benim vicdanım böyle batıl itikatlerin kurbanı olan bayanlar için çok kıvranıyor.

Bu yüzden artık Beyoğlunun güzellik enstitülerinden birini boylamak ve oradaki mütehassısla konuşmak zarureti hâsıl oldu. Mütehassıs bana:

— Kabahat bayanlarda. Ayaklarının müşekkel görünmesi için kendilerini cendereye sokuyorlar. Sıkı iskarpinlerin ayaklarına yaptığı tahribatı asla anlamak istemiyorlar Biz burada öyle bayanlara rastlıyoruz ki, ayaklarındaki tırnakları düzeltmek için saatlerce uğraşmak mecburiyetinde kalıyoruz. Bilseniz bu ufak ameliyat ne çetindir de. Buna rağmen, ikinci defa gelişlerinde yine eski tas eski hamam olduğunu görürüz. Bu ameliyat ucuz da değildir. Haftada iki defa bizi ziyaret eden bir bayan muhakkak on beş lira bırakır. Biz de bu parayı istemekte haklıyız. Çünkü çok teknik çalıyoruz.

— Ufak iskarpinler ayaklarında ne gibi tahribat yapıyorlar?

— Burası çok mühimdir. Evvelâ nasırı söyliyeyim. Çok iyi bilirsiniz ki, iskarpinlerin üst kısımları kalkıktır. İskarpin ufak olduğu için tabandan ve yanlardan parmakları tazyik eder. Bunun neticesinde tırnak yukarı kalkar kenarları ele batmağa başlar. Bayan bu sefer kabahatı, giydiği iskarpinde bulur. Bilmez ve düşünemez ki bu ıstırap ve işkenceye müsebbip kendi ihmalkârlığıdır.

— Bunun önüne geçmek için ne yapmak lâzımdır?

— Af buyurunuz ama, burasını söyleyemiyeceğim. Zira, o vakit bize ekmek kalmaz.

— Yok canım. Bu sır bende kalacaktır. Sen yine kazan. Yalnız, ben kardeşimi bu dertten kurtarmak istiyorum? dedim.

— Eh! Mademki öyle. Söyliyeyim bari.. dedi. Şimdi, onun söylediklerini Yarım Ay ile sayın okuyucu bayanlara bildirmekle, büyük bir insanî vazifeyi

yaptığıma kaniyim. Mütehassıs diyor ki:

— Ekseriya yapılacak iş, daima bir numara büyük iskarpin giyme olacaktır. Ondan sonra sıra tırnaklara gelir. Tırnak insanın en çabuk uzayan kısmıdır. Âdeta, sulak tarlâlarda ekinler arasında durmadan yayılan arsız otları andırır. Bir tırnak haftada vasatî bir milimetre uzar. Onun için, her sabah temizliğini müteakip ayak tırnaklarını kesmek lâzımıdır. Ayak tırnağı deyip geçmemeli. Haddi zatinde ayak tırnaklarını kesmek el tırnaklarından daha naziktir. Tırnakları çok dipten kesmek zararlıdır. Çükü, yanları genişliyerek ete batmağa başlar. Az kesilecek olursada, bu sefer iskarpinlerin şekillerini bozar. Bunun için haftada bir tırnakları bir milimetre kesmelidir. Fakat, bu ameliyatın her hafta yapılması zarureti vardır.

Tırnak ağrıları çok fenadır. Nitekim görüyoruz. Bize gelen müşterilerin çoğunda tırnak ağrısından hâsıl olan bezlere rastlıyoruz. Böyle ağrılara karşı bayanlar şu reçeteyi tatbik etmelidirlar :

20 Gram Perchlorure de fer
20 Gram Teinture d âloés
20 Gram T_inture d Opium'i

karıştırarak tırnaklarına sürmeli ve üzerinede bir kaba kâğıt sarmalıdırlar. Bunula ağrılarının geçmediğini

Dedim ya! sizlere sözlerimi dinletebilmem için zuranî sakalı, göbeğine kadar sarkan bir ihtiyar olmalıydım.

Mübaleğa olmasın ama, bugün gardırobun altında dizili duran iskarpinlerin tutarı yirmi beşi aşar

gördükleri takdirde derhal bir mütehassısa gitmelidirler.

— Kuruyan ve sertleşen tırnakları nasıl yumuşatmalı?

— Çok ince süaller soruyorsunuz ama, sonu hayır ola diye güldü. Ve devamlâ :

— Tırnakların daimî yumuşaklığını temin etmek ve parmak aralarının kurumaması için şu reçeteyi de bayanlara tavsiye ederim :

30 Gram acıbadem yağı, 3 gram Tartré yağı, 50 gram limon esansını karıştırark her gece tırnaklarına ve parmak aralarına sürmek ve sıcak su kompresi yapmaları lâzımdır.

Bayanlara şayanı tavsiye bir banyo daha vardır. O da tuzlu sıcak su banyosudur. Fakat bu su da ayaklar en az yirmi dakika durmalıdırlar.

Bazan tırnakların verdiği ağrılar vücuda da sirayet eder. Böyle vaziyetlerle karşılaşan bayanlar 36 derece kaynamış su ile yirmişer dakikadan günde iki defa banyo yapmalıdırlar. Bu suretle vücutlarındaki ağrılar sona ermiş olur.

Gördünüz mü sayın bayanlar. Sizleri düşünerek şu güzellik enistitüsü mütehassısını nasıl sigaya çektim. Ve sizlelerin ıstıraplarına nihayet vermek için verdiğim sözün hilâfına hareket ediyorum. Fakat, bilmem. Başta kardeşim olmak üzere bütün tırnaklarından ve iskarpinlerinden müşteki bayanlar, bu sırlardan istifade etmeğe çalışacaklarmı acaba ?

Artık burasını Allah bilir! Dedim ya! sizlere sözlerimi dinletebilmem için nuranî sakalı, göbeğine kadar sarkan bir ihtiyar olmalıydım.

KADIN İNTİKAMI

Yazan: İlhan S. TANAR

— Uyumak istemiyorum, uyumıyacağım.

— . . .

— İstemiyorum, neden gözlerimi bastırıyorsunuz.. oda karanlık, ışıkları açın, hepsini, hepsini açın ki uykumu getirmesin.

— . . .

— Öyle zannediyorum ki, bir defa uyursam bir daha gözlerimi hiç açamıyacağım.. sakın elimi bırakma.. ne fena ağırlaşıyor gözlerim!. açamıyorum gözlerimi.. gözlerim, gözler..

Hasta, bir iki defa daha kesik kesik mırıldandıktan sonra, gözlerini kapadı, dalmıştı.

Feride, elini yavaşça hastanın nemli avuçlarından çekti. Yumuşak halıların üstünde terliksiz ayaklariyle bir kedi kadar sessiz yürüyerek elektrik düğmesini çevirdi. Şimdi odayı hastanın baş ucundaki masada, ilâç şişelerinin yanında duran yeşil abajurlu gece lâmsı yumuşak bir ışıkla hafifçe aydınlatıyordu.

Hasta, yalının deniz tarafındaki odalarından birinde yatıyordu. Feride, açık çağla yeşili ipek perdeleri aralıyarak dışarı baktı ve ürperdi: Kış mehtabının soluk ışıkları, rüzgârın önünden koşar gibi köpüre köpüre akan suları yer yer yaldızlayordu. Denizde hızını alamıyan rüzgâr, ahşap yalının harap gövdesini hınçla örseliyordu. Bu rüzgârın bir nefesi bile hastanın odasına gidecek olsa... genç kadın doktorun sözlerini hatırlıyarak tekrar ürperdi. "Zatürreenin yedinci gününü atlattık, hanımefendi, demişti doktor, "şimdi dokuz ve on biri de geçirirse, tehlike kalmadı demektir. Ve sizin ihtimamınızın sayesinde kurtulacağına hiç şüphem yok. Yalnız bir nefes soğuk hava ile bile temas etmemeli. Bir kere sıcakla tedavi usulünü tuttuk. Bilhassa terli iken bir rüzgâra maruz kalırsa, bütün emeklerimiz boşa gider„.

Genç kadın perdeleri sıkıca kapatarak hastanın başı ucuna döndü, gece lâmbasının yanına bir koltuk çekerek kitap okumak istedi, fakat okuduğunu anlamıyordu. Kitabın sayfalarındaki hikâye yerine kendi hayatının hazin hikâyesini düşünüyordu.

Bir haftadanberi ilk defa rahat bir uykuya dalan hastaya bakarak geçmiş günleri hatırladı. Bu geniş alnı, sık sarı saçları, bu iri kemikli elleri bir zamanlar nasıl taparcasına sevmişti. Evlendiklerinin ilk iki senesinde; erkek te onu seviyordu, yahut öyle görünüyordu. Hakikaten sevse, önüne çıkan adî bir bar kadınının peşinden Avrupaya gider miydi? Ve tam üç sene, evet üç sene, karısına bir satır yazı olsun yazmaz mıydı?

Feride, belki çok asîl, kibar ahlâklı bir kadın olduğundan, belki de küçük çocuğunun hatırı için, bir rezalet çıkarmaktan daima çekinmişti. Üç sened babasının evinde bedbaht, periş bir halde, günden güna harap olar yaşıyordu.

Bir hafta evvel, bir gece yarısı, e halkı kapının acı acı calınmasile y taklarından fırlamışlardı. Kapıda i polisin kolları arasında, kocasının ö gibi hareketsiz yattığını görünce, Ferid bayılacak gibi olmuştu. Kapıyı hayırs damadının yüzüne kapatmak istiye babasının ayaklarına kapanarak y varmış, yarı ölü bir halde görün

Genç kadın doktorun sözlerini hatırlıyarak tekrar ürperdi. «Zatürreenin yedinci gününü atlattık, hanımefendi, demişti doktor, şimdi dokuz ve on biri de geçirirse, tehlike kalmadı demektir. Ve sizin ihtimamınız sayesinde kurtulacağına hiç şüphem yok...»

birden bütün öfkesini, kinini unutuverek kocasını yatırmış ve derhal bir doktor çağırtmıştı. Polisler, onu sokakta biraz sarhoş ve çok hasta bulduklarını, kendilerine bu adresi vermekten başka birşey söylemediğini anlatmışlardı. Avrupadan ne zaman, nasıl dönmüş, adresini nasıl öğrenmiş; bunlar henüz meçhuldü. Belki hasta iyileşip kendine gelince bir gün hepsini anlatacaktı. Henüz aralarında maziye dair hiçbir söz geçmemişti.

Feride düşünüyordu. Kocasını affetmiş miydi? Hayır, affetse, severdi. Halbuki şimdi, gayet sakin, bir yabancıya bakıyormuş gibi lâkayıttı. O halde, hâlâ dargın mıydı? Oda değil, içinde kin, nefret gibi hisler de yoktu. Yeşil abajorlu lâmbanın, bir ormanın kuytuluğuna süzülen ay ışığı rengile aydınlandığı odada, dışarda gittikçe kuduran rüzgârın, fırtınanın sesile ürperen Feride, bu gece ne seven bir kadın, ne de terkedilmiş bir zevceydi: vazifesine bağlı, ihtimamla tedavisine devam eden bir hastabakıcı, o kadar.

Hastanın alnında boncuk boncuk terler belirmişti. Feride, kayan yorganı örtmek için üzerine doğru eğilince, kımıldadı, ateşli gözlerinin bir defa açıp bapadı. Yüzünde hafif, fakat mesut bir tebessüm dolaştı. Bütün perestişini, aşkını belli eden bir sesle kesik kesik mırıldandı:

— Dora, ah Dora!

Feride buz gibi dondu: ne? Nasıl? Dora, öyle mi? Yine o bar kadını; hâlâ onu sayıklıyor; demek hep aklında o?

— Doracağım, bunlar senin en en sevdiğin çiçekler...

Feride, yorganı örteceği yerde elinden bıraktı. Hastanın terden sırsıklam pijaması meydana çıktı. Hâlâ sayıklıyordu.

— Doracağım, sen gitsen de... ben seni bulurum.. sensiz yaşamak.. ölüm bana. Senden başka kadın.. yok.. Dora!.

sayıklama durdu. Hasta yüzünü yastığa gömerek tekrar daldı. Feride birdenbire hastabakıcılığını, vazifesini unumuştu. Senelerdenberi içine gömdüğü bu kadar kini, nefreti, kıskançlığı kabardı. Sanki hasta onu duyacakmış gibi, söylemeğe başladı:

— Alçak, benim evimde, üç sene sonra, ölmek için inine dönen bir vahşî hayavan gibi gelip sığındığın evimde de yine onu sayıklıyorsun ha! benim karşımda, benim yüzüme onu ne kadar sevdiğini anlatıyorsun.. Ben, ne budala kadınmışım. seni evime aldım.. seni affettim.. seni iyileştirmeğe, yaşatmağa uğraştım.. niçin? Ayağa kalkınca onun peşinden koşman için, öyle mi? Nahit, Nahit, ben de insanım.. ben de seni seviyordum, hâlâ da seviyorum ve öyle seviyorum, kıskanıyorum ki, seni öldürmek istiyorum, Nahit. Sen nasıl beni yavaş yavaş, alnına katil damgası vurulmadan, ıstırapla harap ettinse, ben de seni öyle öldüreceğim.

Yüzü bembeyazdı.. gözleri yuvalarından fırlıyacak kadar büyümüş, gayri tabiî bir ışıkla parlıyordu. Birden yatağın yanından fırlıyarak pencereye koştu, perdeleri iyice ayırarak camı kaldırdı. Akşamdanberi camları sarsan rüzgâr, sanki istediği buymuş gibi anî bir hücumla uluyarak, ıslık çalarak odaya doldu, hastanın ıslak pijamasını, yatak çarşaflarını şişirdi, terli saçlarını karıştırdı.

Feride, rüzgârın, bu vahşice saldırışını bir müddet zevkle seyrettikten sonra yatağa yaklaştı.

— Bak, camı açtım. Dora senin sesini duysun diye. Ne iyi kadınım, değil mi? Çağırsana onu, neden çağırmıyorsun? hadi, seslen!

Hastanın, terleri kuruyarak buz gibi olan yüzünde, boynunda yer yer yeşilimtrak lekeler belirmişti. Dudakları morarıyor, nefesi sıklaşıyordu.

— İşte böyle Doranın yanına gidersin.. hiç uyanmadan... ve artık ayrılmazsınız.

Birden işlediği cinayeti idrâk ederek kendine gelir gibi oldu. Pencereye doğru koşup kapatmak istedi, fakat gözleri kararıyor, dizleri titriyordu.. olduğu yere yıkıldı.

O sabah, karşı dağlar ardından yükselen güneşin ilk ışıkları yatakta, buz gibi soğumuş bir ölü ile, yerde halının üstünde baygın bir kadın buldu. Rüzgâr, sanki bu facianın matemini tutar gibi hâlâ acı acı uluyordu.

◆

Beyoğlu Akşam Kız San'at Mektebi

— *Başı 11 inci sayfada* —

bin bine yakın talebesi varmış. En kalabalık dershanelerden biri de dikiş dershanesi imiş.

Bizi, pek nazik karşılıyan muallim Fatma İzli:

"— Bu gün, ilkbahar modellerine göre tayyör dikiyorduk.„ diye izahat vermeğe başladı. Masaların üstünde hemen hemen her renkten, her cinsten kumaş var.

Beyoğlu Akşam Kız Sanat mektebi, ayni zamanda büyük mikyasta hayır işleriyle meşgul. Dikiş atölyesinde, Çocuk Esirgeme Kurumuna hediye edilecek yığın yığın esvaplar hazırlanıyor.

Fakat resim atölyesinde hazırlanan kıymetli işlemeleri zevk ile seyreylemek mümkün değil. Atölye şefi bayan İkbal Elibol:

"— Amerika sergisindeki Türk paviyonu için birçok şeyler yapdık ve yolladık!„ dedi.

Sordum:

— Motiflerin esasını nereden çıkarıyorsunuz?

"— Topkapı sarayında bulunan eski Türk işlerinden... Bilhassa bu tarzdaki nakışlar çok rağbet görüyor. Fakat bizde birçok yeni desenler buluyoruz."

Bayan İkbal Elibol, eski üslup ile işlenmiş bir çepken numunesi gösterdi: bu, cidden güzel idi!

Çiçekçilik dershanesinde namütenahî bir cıvıltı vardı. Bütün talebe bayanlar, harıl harıl sun'i mevsim çiçekleri yapmakla meşgul idiler. Ne yazık ki, bu dershanenin muallimini müşkülât ile bulabildiğimiz için, kendisinden fazla izahat almağa vakit kalmadı ve şapka atölyesine geçtik.

Şapka atölyesi de hakikaten bir âlem. Modanın bütün icapları yerine getirilmiş. Bayanların ellerinde, tamamlanmasına çalışılan bu şapkalar, herhangi bir mağazanın vitrininde teşhir edilseler, bir saat içinde satılırlar kanaatındayım. Çünki hepsi okadar orijinal bir gustoyu taşıyorlar ki şaşmamak ve bunları hemen baş tacı etmemek - amma bayanların baş tacı! - mümkün değil!

Muallim bayan Nadide Sinanginci, yetiştirdiği talebelerden dolayı tebrik ettim.

Müdür muavini bay Yaver ile görüşürken, ev idaresi muallimi bayan Mühriünnisa Güven de, talebelerinin çok muvaffak olduklarını anlatıyordu.

— Bence, cevabını verdim, talebenin muvaffakiyeti, muallimlerinin liyakatı ile ölçülür. Nitekim, bu gün gördüğüm dört dershaneden mutfak işleri, resim ve şapkacılık kısımları noktai nazarımı teyit edecek mahiyettedir!

Türk kızlarına ağuşunu açmış böyle bir müessese ile ne kadar iftihar etsek azdır.

***

Mektepten ayrılırken operatör Cemil Topuzlunun izah ettiği tezi, Hidayet amcanın işaret eylediği hedefi düşünüyor ve her ikisine de hak veriyordum. Bekâr, arkadaşımla tekrar buluştuğum zaman da, kendisine fikrimi anlattım. Sözlerim, onun için bir müjde yerine geçti!

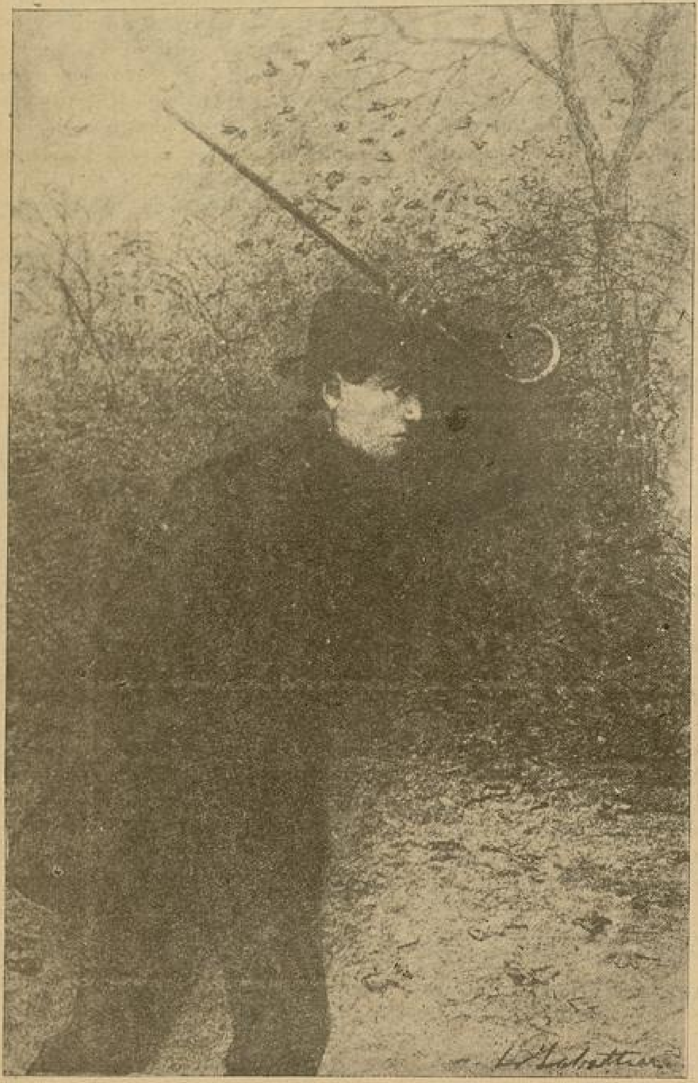

Şehirde umumi bir korku var... Herkes gölgeinden korkuyor.

Garip Bir Seyahat

Yazan: Zuhuri Danışman

Şehirde umumî bir korku var.. Herkes gölgesinden korkuyor.

Renkler uçuk, yürüyüşler mütereddid, bakışlar üzüntülü... Ne oluyor? Sokaklarda garip bir kimsesizlik.. Polisler çift çift geziyor.

Biri yan sokakları kollarken öbürü ileri ve geri ürkek ürkek bakınıyor. Ve elleri her an tabancalarında...

Komşuya gitmek isteyen bir kadın dakikalarca başını kapısından çıkararak etrafı gözlüyor ve sonra, yıldırım gibi bir sür'atle saçı başı dağınık karşı tarafa geçiyor, açılan komşu kapısından bir gülle gibi içeriye cansız düşüyor. Sanki eteklerinden görünmiyen bir hayalet yakalayacakmış gibi..

Herkes pencerelere üşüşmüş, karşılıklı konuşuyor. Sokağa çıkmamak için.. Ve arasıra uzaklarda bir iki silâh sesi sessizliği yırtıyor, biraz sonra bir uluma, bir köpek havlaması umumî üzüntüyü biraz daha artırıyor.. Kuduz var, salgın halde kuduz var..

Her gün belediye birkaç kimseyi İstanbula kuduz tedavisine gönderiyor. Korku o kadar sarî bir şekil almış ki, kim ne söylerse bütün şehir inanıyor. Bire bin katarak dallanıp budaklanan havadislere göre her gün şehirden 40 - 50 kişi İstanbula gidiyormuş..

Gün geçtikçe havadislerin rengi de değişiyor. Söylenildiğine göre köpekler kuduzu kedilere aşılamışlar.. Bu haber bütün kedilerin kapı dışarı edilmesine sebep oldu.

Aç ve yersiz kalan kediler damlarda ve bahçelerde yırtıcı miyavlamalarıyla evhamı büsbütün körüklüyordu.

Halkın evhamını yatıştırabilmek için belediye, kedilerin öldürülmesi hakkında emirler verdi. Fakat nafile... İş tamamen aksine bir netice verdi. Evleri kedisiz gören fareler mutfakta, hattâ yatak odalarında dansetmeğe başladı.

Korku neler yapmaz ki.. Farelerin böyle adetin hilâfına odalarda dolaşması derhal yepyeni ve en korkunç bir havadisin alıp yürümesine sebep oldu.

Kediler kuduzu farelere aşılamışlardı. Farelerin çığlıklarının kedisizlikten olduğunu kimse düşünemiyor, hatrına bile getirmiyordu. Şimdi ne olacaktı?

Farelerden korunmağa imkân yoktu. Bütün şehirde hummalı bir faaliyet.. Herkes yatak odasında, misafir odasında ne kadar delik varsa tıkıyor, buna rağmen rahat uyumağa imkân olmadığı için sabaha kadar her ailede nöbet bekleniyordu.

Bir sivrisinek ısırması bile evleri velveleye vermek için kâfi geliyordu. Ya bu ısıran bir fare ise...

Belediye sabahtan akşama kadar müracaatlara cevap vermek için çabalıyor, doktorlar halkı teskin etmek için çırpınıyor.. Bütün bunlara rağmen her gün birkaç hakikî vak'anın önüne geçilemiyordu.

Bir kolundan, öbür gün ayağından yaralı ve sargılı bir çocuk veya kadın derin üzüntülerle otobüslere bindirilerek İstanbula sevkediliyordu.

***

Şehrin valisi hasta idi. Mektupçu bütün müracaatlara cevap yetiştirmekle meşguldü. Korku, üzüntü, havaların sıcaklığı ve işlerin çokluğu mektupçuyu çileden çıkarmıştı. Bir aralık zili çaldı. Gelen kapıcıya emir verdi:

— Artık kimseyi içeri almayınız.

Ve sonra koltuğuna uzanarak derin bir hulyaya daldı... Bu hulya, tatlı bir hulya değildi. Köpekler, kediler, fareler.... Boğuşuyor, insanlara saldırıyor ve nihayet kendi etrafında toplanıyorlar... Diğer taraftan çocuklar, kadınlar bağrışıyor, ağlaşıyor.

— Allah aşkına mektupçu bey bizi bu belâdan kurtar, diye yalvarıyorlar.. Ter içinde kalmıştı. Bir aralık gözünü açtı. Kapı vuruluyordu. Daha kendisi "gir" diye emir vermeden kapıcı girdi. Arkasından kolu sarılı bir köylü.. Elinde bir istida vardı.

Ürkek ürkek istidayı uzattı. Mektupçu bitkin bir halde idi. İşte bir kur-

ban daha diye mırıldandı. Hey yarabbim, bunun sonu ne olacaktı?..

İstidanın altına derhal yazdı:

(İcabının icrası zımnında sıhhat müdürlüğüne...)

Köylü istidasını aldı. Geri geri çekilerek kapıya kadar gitti. Orada bir an düşündükten sonra ürkek ürkek sordu:

— Beyefendi! .. Bu kâğıdı nereye götüreceğim?

— Bilmiyor musun? Nereye gidebilir? doğru sıhhiye müdürlüğüne..

— Efendim

— Durma... Durma... Sen daha vaziyetinin ne kadar tehlikeli olduğunu bilmiyorsun galiba.. Hiç vakit geçirmiyeceksin..

— Başüstüne..

Köylü meraka düşmüştü. Neden tehlikeli olacaktı? Kapıcı bu işlerin ehli olmuştu. Başını sallayarak ve içini çekerek köylünün kolundan yakaladı:

— Haydi hemşeri.. Vakit geçirme.. Ben seni sıhhat müdürlüğüne götüreyim, dedi. Köylü hayret içinde sürükleniyordu. Sıhhat müdürü büyük bir sıkıntı içinde idi. Yeni bir felâketzedenin geldiğini görünce:

— Yarabbi, daha ne kadar sürecek bu felâket!. diye söylendi. Ve hemen istidayı aldı, teslim olmağı izzeti nefsine yedirmiyen bir kumandan gibi kadere kendini bırakarak bitkin bir halde havale etti.

(Derhal İstanbul Darülkelp tedavihanesine izamı babında belediye reisliğine...)

Köylüye ayrıca nasihat etmek lüzumunu hissetti.

— Hiç durmadan belediye reisliğine gideceksin?

— Efendim.

— Belediye reisine..

— Mahkemeye sonra mı gideceğim Efendim?

— Ne mahkemesi be adam? Sen daha başına gelen felâketin farkında değilsin. Bunun hakimlik, mahkemelik iş neresinde?

— Bendeniz..

— Haydi oğlum, vakit geçirme, bunlar boş lâflar, belediye senin bütün istirahatını temin eder.

— Köyde..

— Anlıyorum. Çoluk çocuk diyeceksin. Üzülme, muhtara haber göndeririz. Beş on gün ayrılıktan birşey çıkmaz. Yeter ki sen kurtulasın.

— Bu belâdan ben kurtulamam müdür bey..

— Kaç gün oldu bu iş olalı..

— Eh.. Beş altı gün.

— Mesele yok, iki gün daha sekiz.. Tam vaktidir.

— Neyin vaktidir?

— Uzun lâfın kısası, yavrum sen derhal belediye reisine gideceksin. Sana bir de hademe katayım, bugün bu iş halledilsin..

— Allah razı olsun beyim..

Köylü çıktı. Seviniyordu. Bir taraftan da içinde bir üzüntü vardı. Bir şeyler oluyordu ama.. Bu işin bu kadar çabuk oluverişine bir türlü akıl erdiremiyordu.

— Allah devlete, millete zeval vermesin..

Diyerek belediyeye geldi. Belediye reisi kapıdan çıkmak üzere idi.

Belediyenin önünde bir otobüs vardı. Tam otobüs hareket edeceği sırada belediye reisi şoföre işaret etti. Otobüs hareket etmedi.

Belediye reisi yeni gelen köylüyü görmüştü.

— Bir kurban daha diye.. Başını salladı. Elinden istidasını aldı. Derhal altına yazdı.

(İstanbula kadar sevki için icap eden harcırahın derhal verilmesi... Muhasebeciye..)

Köylü alık alık bakınıyordu. Beş dakika sonra muhasebeci elinde para ile geldi. Belediye reisi parayı şoföre verdi. Ve köylünün arkasını okşayarak:

— Haydi hemşerim.. Talihin varmış, yoksa yarına kalacaktın..

— Ben şimdi nereye gidiyorum?

— Nereye olacak İstanbula..

— Allah, allah, niçin?

Belediye reisi bu saf köylünün haline acıdı. Gülümseyerek ilâve etti:

— Bu işten kurtulmak için.

— Nasıl bu işten kurtulacağım böyle?.

— Dönüşte bana uğra.. Görüşürüz..

Köylüyü ite kaka otobüse bindirdiler ve şoför hareket etti.

***

İstanbulda da'ülkelb tedavihanesindeyiz. Bir yığın halk kapıda bekliyor. Sıcak bir gün.. Bekleyenler buram buram ter döküyorlar.

Bu kalabalığın arasında bizim köylü de var. Halâ kolu sargılı..

Arasıra köylünün kendini tutamayarak güldüğü görülüyor. Zaman zaman içini çekerek başını sallıyor.

— İlâhi, nedir şu başıma gelen?. Diye söyleniyor. Kuduz tedavisi hakkında şöyle böyle malûmat edinmişti.. Kocaman bir iğne yiyecekti.

Bunu düşündükçe öfkesi artıyor, yerinde duramıyordu. Nihayet sıra kendisine geldi. İçeri aldılar. Birkaç doktor vardı. Gözlüklü, şişman, kır saçlı bir doktor köylünün elinden kâğıdını aldı. Son satırı okudu.

Köylüye bir sandalya işaret ederek:

— Otur!

Dedi.

Köylü bitkin bir halde oturdu.

—Söyle bakalım nasıl oldu?

— Vallah doktor bey, ben de anlamadım.

— Sen anlat bakalım, nerede oldu bu?

— Köyde.. Tarlaya gitmiştim. Hava kuraktı. Suyu bizim tarafa çeviriyordum. Bir de baktım, karşıdan koşarak birisi geliyor.

— Küçük mü idi, büyükçe mi?

— Eh... Kırk kırk beş yaşında...

— Saçmalama..

— !!...

— Saçmalama diyorum. Salyası akıyor mu idi?

— !!..

— Söylesene.. Salyası akıyor mi idi?

— Kimin?

— Ulan kimin olacak, köpeğin...

— Köpek filân yoktu doktor bey.. Yalnız elinde kocaman bir sopa vardı!

— İnnallahemaassabirin. Kimin elinde sopa vardı?

— Sallabaşın Mehmed ağanın..

— Köpeğin adı mı bu?

— Hangi köpek beyim. Komşumuz Mehmedağa: "Suyu niye çeviriyorsun!„ diye daha ağzımı açmadan sopayı koluma indirdi.

— E.. Sonra..

— Sonrası.. İşte istida elinizde.. Ben de Vali beye şikâyet ettim..

— Sonra..

— Ne bileyim, Vali bey sıhhiye müdürüne, oda belediye reisine, belediye reisi de beni size gönderdi. Salonda derin bir sükût... Doktorlar biribirine bakıştılar.. Sonra... Kasıklarını tutarak hepsi gülmeğe başladılar.

RIZA TEVFİK

HAYATI ve ŞİİRLERİ

Ramazan G. ARKIN

II inci basılışı yeni ilâvelerle ve daha mükemmel bir şekilde çıkmıştır.

Satıldığı yer: *Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi*

Fiatı 60 Kuruş

Sahibi Resimli Ay Matbaası T. L. Ş. - Yazı Direktörü: Emin Refik Uzman ● No. 102 ● 15 Mayıs 1939 ● Basan: Resimli Ay Matbaası T. L. Ş.

ON SENE GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülünce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor. Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun "TOKALON„ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.